Deus, tum bona, tum mala, XXI, 359, 1 : *Et libri aperti sunt, et alius liber apertus est qui est vitæ; et judicati sunt mortui ex his quæ scripta erant in libris secundum opera ipsorum.* Omnia opera hominum in libro scribuntur qui in die judicii aperietur, XIII, 94, 2 : *Judicium dedit, et libri aperti sunt.* Ea afferenda sunt ad tribunal Christi judicis, X, 217, 2 : *Non apparebis ante conspectum Domini vacuus, hæc enim propter mandatum Dei fiunt.* Operum in die judicii exacta ratio a Deo exigetur, XV, 531, 2 : *Post multum vero temporis venit dominus servorum illorum, et posuit rationem cum eis.* Ea omnia in die judicii per os Christi declarabuntur esse sancta, IX, 426, 2 : *Omne opus electum justificabitur, et qui operatur illud, honorabitur in illo*; 558, 1 : *Qui operatur terram suam, inaltabit acervum frugum, et qui operatur justitiam, ipse exaltabitur.* Opera quomodo dicuntur ardere, XVIII, 271, 2 : *Uniuscujusque opus manifestum erit; dies enim Domini declarabit, quia in igne revelabitur, et uniuscujusque opus quale sit, ignis probabit* (*Vide* JUDICIUM).

Operum bonorum merita et merces, XVIII, 58, 1, 2 ; 178, 2 ; 268, 1; XIX, 286, 1 (*vide* supra textus Scripturæ). Per opera bona meremur vitam æternam, XVI, 230, 2 et seq.; XX, 50, 2 : *Beatus vir qui suffert tentationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam vitæ quam repromisit diligentibus se.* Signum sunt prædestinationis, XX, 423, 1 : *Quapropter, fratres, magis satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem et electionem faciatis.* Iis nititur spes nostra, XVIII, 92, 2 : *Gloriamur in tribulationibus, scientes quod tribulatio patientiam operatur; patientia autem probationem, probatio vero spem. Spes autem non confundit : quia charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis.* Sunt fundamentum futuri ædificii in cœlo, XIX, 267, 1 : *Divitibus hujus sæculi præcipe....... thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum, ut apprehendant vitam æternam.* Sunt ea cibus permanens in vitam æternam, XVI, 392, 2 : *Operamini non cibum qui perit, sed qui permanet in vitam æternam, quem Filius hominis dabit vobis.* Quæ vocentur opera Dei necessaria ad comparandum panem permanentem in vitam æternam, 393, 2 : *Dixerunt ergo ad eum : Quid faciemus ut operemur opera Dei? Respondit Jesus, et dixit eis: Hoc est opus Dei, ut credatis in eum quem misit ille.* Opus modicum factum ex gratia, vitam æternam meretur, XVIII, 137, 1, 2 : *Non sunt condignæ passiones hujus temporis ad futuram gloriam quæ revelabitur in nobis.* Opera habent cum gloria æterna proportionem, et quam, 58, 2. Opera nostra quomodo sint Dei et nostra, et inducant debitum justitiæ commutativæ, XIX, 313, 1 : *In reliquo reposita est mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die justus judex.* Cur ea dicantur corona justitiæ, 311, 1. Opera bona Deus ex justitia remuneratur, *Psalm.* I, 97, 1 : *Et retribuet mihi Dominus secundum justitiam meam, et secundum puritatem manuum mearum retribuet mihi.* Omnia opera non sunt paria. XV, 442, 2 et seqq. Pro quantitate gratiæ quæ est in operante, opera ejus habent pondus, pretium, meritum apud Deum. V, 483, 2. Opera quomodo sequantur sanctos, XXI, 283, 1 : *Amodo jam dicit Spiritus, ut requiescant a laboribus suis ; opera enim illorum sequuntur illos.* Ea nos post mortem non deserent, *ibid.* Sunt sarcina viatorum ad tribunal Christi pergentium, XVIII, 575, 2 : *Opus autem suum probet unusquisque, et sic in semetipso tantum gloriam habebit, et non in altero. Unusquisque enim onus suum portabit.* Hæc hominem in judicio securum reddent, XX, 560, 1, 2 : *Et nunc, filioli, manete in eo, ut cum apparuerit, habeamus fiduciam, et non confundamur ab eo in adventu ejus.* Opera laudant in cœlo beatos, VI, 523, 1.

6° *Quomodo opera bona per peccatum mortificentur et per pœnitentiam reviviscant.* Opera bona peccatis sordidans ea perdit et dissipat, item qui ea ad ostentationem facit, XIV, 324, 1. Opera bona per peccatum sequens mortificata per pœnitentiam reviviscunt, et quomodo, XIII, 505, 1 : *Reddam vobis annos quos comedit locusta, bruchus, et rubigo, et eruca*, XXI, 67, 1, 2.

7° *Opera bona impedire quam sit scelus*, XVII, 373, 2. Opera sanctorum quomodo impediat Satan, XIX, 123, 1 : *Voluimus venire ad vos : ego quidem Paulus, et semel, et iterum, sed impedivit nos Satanas.*

8° *Opera mala* (*Vide* PECCATUM). Opera mala laboriosa, *Psalm.* I, 41, 1, 2 : *Ecce parturiit injustitiam, concepit dolorem, et peperit iniquitatem. Lacum aperuit, et effodit eum, et incidit in foveam quam fecit.* Peccata dicuntur opera carnis, XVIII, 566, 1 : *Caro concupiscit adversus spiritum, spiritus autem adversus carnem : hæc enim sibi adversantur : ut non quæcumque vultis, illa faciatis.* Omnia opera mundana intermorientur, IX, 426, 1 : *Omne opus corruptibile in fine deficiet : et qui illud operatur, ibit cum illo.*

9° *Opera legalia.* Opera legalia non conferebant ad delenda peccata, XVIII, 72, 2. Hæc Paulus suggillat, non alia, *ibid.* Judæi jactabant ea, quasi ob ea ad salutem eligendi, 165, 2 et seqq. (*Vide* LEX MOSAICA, LEGALIA).

OR. Or abbas quot habuerit sub se monachos, XI, 320, 2.

ORACULUM. 1° *Oracula falsorum deorum.* Oracula Gentiles vocabant sortes, XVII, 72, 2. Deorum oracula in somnio captabantur per necromantiam in delubris juxta sepulcra magnatum erectis, XIII, 398, 1. Item dormiendo super stragula vel super pelles arietinas, VI, 472, 2 ; XIII, 552, 2. Oracula per idola edebantur clara voce, XI, 222, 2 et seq. Oracula dæmonum vel falsa, vel plerumque ambigua, obscura et intricata, X, 196, 2 ; 197, 1 ;

XI, 516, 1. Oraculum Apollinis quid diviti cuidam regi responderit, VII, 224, 1. Oracula etiam falsa vendere auro simonia est, XIV, 93, 1. Oracula Christus sustulit non tantum apud Christianos, sed et apud Gentiles, silentium eis imposuit, 125, 1. Oracula siluere ante Christi ortum, 333, 2. Plane defecerunt in morte Christi, 226, 2.

2° *Oracula veri Dei et Prophetarum.* Oracula Prophetarum sunt velut litteræ e cœlo delatæ, XIII, 233, 2. Multa eorum cur perierint et jam non extent, 217, 2. Oracula Prophetarum singulis sæpe capitibus sunt alia et alia, ac novo tempore edita, XI, 19, 1. Oraculum de Christo in Bethleem nascituro quando editum sit a Michæa, XIV, 112, 2. Oracula sua seque attemperat Deus conditioni hominum, et cuique pro suo statu et gradu accommode apparet Deus, XIII, 508, 1. Oraculum rationalis diu apud Judæos cessarat, XIV, 325, 2. Oraculum Dei in Jerusalem defecit in excidio ejus per Nabuchodonosorem, X, 236, 2.

ORARE, ORATIO. 1° *Quid sit oratio, quibus rebus significetur et variæ ejus formæ.* Primo. Oratio omnem mentis ad Deum elevationem, collocutionem, unionem significat, X, 550, 2. Oratio an ab obsecratione distinguatur, XIX, 193, 2 : *Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus.* Oratio vocatur laus, cur, XII, 378, 2 : *Consurge, lauda in nocte, in principio vigiliarum, effunde sicut aquam cor tuum ante conspectum Domini*, XIV, 240, 1. Orationis prima pars est Dei laus et gratiarum actio, XII, 68, 1 : *Tu ergo, noli orare pro populo hoc, nec assumas pro eis laudem.* Oratio a Dei laude incipienda, XIII, 41, 2 : *Stans autem Azarias oravit sic ; aperiensque os suum in medio ignis, ait : Benedictus es, Domine Deus patrum nostrorum, et laudabile et gloriosum nomen tuum in sæcula.* Oratio est collum animæ, *primo*, quia sicut collum erigitur in altum, sic oratio mentem a terra sustollit ad Deum in cœlum ; *secundo*, quia sicut per collum spiritus attrahitur ad interiora refrigeranda et roboranda, sic per orationem attrahimus spiritum Dei qui æstus concupiscentiæ refrigerat, mentemque animat et corroborat, VIII, 50, 1, 2 : *Sicut turris David collum tuum, quæ ædificata est cum propugnaculis: mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium.* Oratio capitur pro oratorio, XVII, 310, 2 : *Factum est autem, euntibus nobis ad orationem, puellam quamdam habentem spiritum Pythonem obviare nobis.*

Secundo. Oratio per thus repræsentatur, X, 226, 2 : *Oratio humiliantis se nubes penetrabit : et donec propinquet, non consolabitur : et non discedet donec Altissimus aspiciat.* X, 539, 1. Repræsentatur per altare thymiamatis, XVII, 106, 1. Oratio est thymiama ob sex analogias, XXI, 130, 1: *Cum aperuisset librum* (Agnus), *quatuor animalia et viginti quatuor seniores ceciderunt coram Agno, habentes singuli citharas, et phialas aureas plenas odoramentorum, quæ sunt orationes sanctorum.* Orationes sanctorum quare odoramentis comparentur, I, 717, 1 : *Dixitque Dominus ad Moysen: Sume tibi aromata, stacten et onycha, galbanum boni odoris, et thus lucidissimum, æqualis ponderis erunt omnia; faciesque thymiama compositum opere unguentarii, mixtum diligenter, et purum, et sanctificatione dignissimum. Cumque in tenuissimum pulverem universa contuderis, pones ex eo coram tabernaculo testimonii, in quo loco apparebo tibi.* Sunt velut phialæ odoramentorum, 226, 2. Sunt velut flores pulcherrimi, 309, 2 ; 310, 1 : *Quasi Libanus odorem suavitatis habete. Florete, flores, quasi lilium, et date odorem, et frondete in gratiam, et collaudate canticum, et benedicite Dominum in operibus suis.* Orationes sunt velut holocaustum, XVII, 233, 1. *Dixit autem illi* (Cornelio angelus) : *Orationes tuæ et eleemosynæ tuæ ascenderunt in memoriam in conspectu Dei.* Oratio est vittæ similis, VIII, 41, 1 : *Sicut vitta coccinea labia tua, et eloquium tuum dulce.* Per catenam auream denotatur, XV, 189, 2.

Tertio. Oratio verbalis et realis quæ, *Psalm.* 110, 1. Oratio silens ex intimo corde III, 259, 2: *Porro Anna loquebatur in corde suo, tantumque labia illius movebantur, et vox penitus non audiebatur.* Oratio mentalis est hujus vitæ beatitudo, XVI, 157, 2 : *Maria optimam partem elegit quæ non auferetur ab ea.* Oratio quietis quæ, VII, 570, 2 : *Adjuro vos, filiæ Jerusalem per capreas cervosque camporum, ne suscitetis, neque evigilare faciatis dilectam, quoadusque ipsa velit.* Ipsa est lectulus animæ, VIII, 10, 1.

Oratio in templo melior est quam domi, X, 558, 1 . *Cum adhuc junior essem, priusquam oberrarem, quæsivi sapientiam palam in oratione mea. Ante templum postulabam pro illa, et usque in novissimis inquiram illam* ; XVII, 111, 2 et seq. : *Petrus autem et Joannes ascendebant in templum ad horam orationis nonam* ; XIX, 201, 1. Oratio publica in templo commendatur, XV, 184, 1, 2. Orationis communis utilitas, IV, 168, 1 : *Cum ignoremus quod agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te. Omnis vero Juda stabat coram Domino, cum parvulis, et uxoribus, et liberis suis.* Orationis et pœnitentiæ publicæ vis et usus, 324, 1 : *Et clamavit omnis populus ad Dominum instantia magna.*

Orationis Dominicæ commendatio, XV, 185, 1. Ejus paraphrasis ex S. Francisco, 194, 2. Orationis Dominicæ quinque tantum petitiones assignat S. Lucas, an eam bis Dominus docuerit, XVI, 161, 1. Orationem Dominicam quisque discere et intelligere debet, XVIII, 392, 1.

2° *Orationis necessitas et præceptum.* Primo. *Orationis dignitas, necessitas, et vis*, XVI, 240, 1. Oratio solvit debitum Deo, IV, 305, 1 : *Bona est*

oratio cum jejunio et eleemosyna, quam thesauros auri recondere. Oratio est velut munus Deo oblatum, V, 531, 1. Orari vult Deus, nihil dat non oratus, XVI, 587, 1. Oratio tam est corpori necessaria quam cibus corpori, XIX, 201, 1. Oratio cibus est animæ optimum, IX, 437, 2 : *Cibabit illum pane vitæ et intellectus, et aqua sapientiæ salutaris potabit illum*, XV, 118, 2. Ea uti et inspiratione Dei vivit homo, 122, 1 : *Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore Dei.* Absque ea anima non proficit, XVII, 232, 2. Ad eam in omnibus recurrendum, XIX, 522, 2 : *Orate pro nobis...... amplius autem deprecor hoc facere, quo celerius restituar vobis.* Orare semper quomodo nos semper oporteat, et cur, XV, 238, 1 : *Dicebat autem* (Jesus) *et parabolam ad illos, quoniam oportet semper orare, et non deficere.*

Secundo. *Quibus præcertim necessaria sit.* Oratio primarium munus viri apostolici, XVII, 163, 2 : *Considerate ergo, fratres, viros ex vobis boni testimonii septem, plenos Spiritu sancto et sapientia, quos constituamus super hoc opus. Nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus.* Oratio et charitas decent prælatum, Deumque stringunt, XII, 124, 2 et seq. Ea præmittenda electioni pastoris, XVII, 72, 2 : *Et statuerunt duos, Joseph qui vocabatur Barsabas, qui cognominatus est Justus, et Matthiam. Et orantes dixerunt : Tu, Domine, qui corda nosti omnium, ostende quem elegeris ex his duobus unum, accipere locum ministerii hujus.* Orationi insistant Religiosi potiusquam actioni, II, 173, 1 : *Ædes Levitarum, quæ in urbibus sunt, semper possunt redimi..... Suburbana autem eorum non veneant, quia possessio sempiterna est.*

Tertio. *Exemplum Christi.* Christus orabat plerumque de nocte, XVI, 432, 1, 2. Oravit ante passionem pro Apostolis, 596, 1, 2 : *Ego pro eis rogo : non pro mundo rogo, sed pro his quos dedisti mihi, quia tui sunt* ; 599, 2 : *Non pro eis autem rogo tantum, sed et pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me.* Ter oravit Christus in horto, XV, 573, 2 : *Et relictis illis, iterum abiit, et oravit tertio, eumdem sermonem dicens*; XVI, 265, 2 et seqq. : *Et factus in agonia, prolixius orabat.*

Quarto. *Quando orandum sit.* Orationis tempora servanda, XVII, 232, 2. Oratio matutina est utilissima, II, 427, 2 : *Eruntque verba hæc, quæ ego præcipio tibi hodie, in corde tuo : et narrabis ea filiis tuis, et meditaberis in eis sedens in domo tua, et ambulans in itinere, dormiens atque consurgens.* Adorandus Deus oriente sole, VIII, 604, 2 : *Quod enim ab igne non poterat exterminari, statim ab exiguo radio solis calefactum tabescebat. Ut notum omnibus esset, quoniam oportet prævenire solem ad benedictionem tuam et ad ortum lucis te adorare.* Orationi ante omnia opera vacandum, X, 303, 2 : *Cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad Dominum, qui fecit illum, et in conspectu Altissimi deprecabitur. Aperiet os suum in oratione, et pro delictis suis deprecabitur.* Ipsa operibus nostris initium dare debet, 182, 2 : *In omnibus operibus tuis præcellens esto. Ne dederis maculam in gloria tua.* Oratio prævia semper eundo cubitum, II, 426, 2. Quam pia hæc praxis, docetur exemplis, *ibid.* Oratio somno præmittenda erit ut munimen contra nocturnas illusiones, V, 169, 2 : *Cum ambulaveris, gradiantur tecum* (præcepta patris tui) ; *cum dormieris, custodiant te, et evigilans loquere cum eis.* Oratio nocturna commendatur, XVI, 80, 2 : *Et hæc vidua usque ad annos octoginta quatuor, quæ non discedebat de templo, jejuniis et obsecrationibus serviens die ac nocte.* Ea usurpata a Christo, 112, 2 : *Exiit in montem orare, et erat pernoctans in oratione Dei.* Ad orationem faciendam media nocte surgebant primi Christiani, XVII, 312, 1 : *Media autem nocte Paulus et Silas, orantes laudabant Deum.* Orationis horas quas haberent Judæi, 113, 1.

3° *Orationis fructus, commoda, et elogia.* Primo. *Ejus bona et fructus in generali*, III, 259, 2 ; 260, 1 : *Cum esset Anna amaro animo, oravit ad Dominum flens largiter, et votum vovit* ; IV, 280, 2 : *Ad hanc vocem* (puellæ exprobrantis), *perrexit* (Sara) *in superius cubiculum domus suæ : et tribus diebus, et tribus noctibus non manducavit, neque bibit ; sed in oratione persistens, cum lacrymis deprecabatur Deum, ut ab isto improperio liberaret eam* ; IX, 490, 1, 2 : *Cognosce justitias et judicia Dei, et sta in sorte propositionis et orationis altissimi Dei.* Ejus elogia, XVI, 238, 1 ; 587, 2 : In ea exercemus fidem, spem, charitatem, 587, 2 ; XIX, 139, 1 : *Sine intermissione orate. In omnibus gratias agite : hæc est enim voluntas Dei in Christo Jesu in omnibus vobis.* Orationis effectus, XVII, 105, 2. Sex orationis effectus et fructus, ex S. Thoma ; *primo*, iram Dei mitigat ; *secundo*, angeli assistunt oranti ; *tertio*, oratio justi hominem a malis liberat et veniam impetrat ; *quarto*, dæmones fugat e corde et corpore ; *quinto*, omnibus elementis et creaturis dominatur ; *sexto*, plus obtinet a Deo quam postulet ; XX, 223, 2 : *Orate pro invicem ut salvemini : multum enim valet deprecatio justi assidua.*

Secundo. *Oratio peccatum purgat* ; IX, 116, 1 : *Qui diligit Deum, exorabit pro peccatis, et continebit se ab illis, et in oratione dierum exaudietur.* Per orationem invenitur Deus amissus, XVI, 823, 2 : *Et dixit mater ejus ad illum : Fili, quid fecisti nobis sic? ecce pater tuus et ego dolentes quærebamus te.* Oratio quæ peccata remittat, *Psalm.* I, 140, 2 : *Delicta juventutis meæ, et ignorantias meas ne memineris.*

Tertio. *Oratio hostem spiritualem et tentationem superat.* Per eam quomodo dæmon impediatur, insigni exemplo docetur, II, 104, 2. Per eam pellitur dæmon, maxime accedente jejunio et carnis afflictione, XV, 394, 2 : *Hoc autem genus non*

ejicitur, nisi per orationem et jejunium. Oratio est funis quo ligetur dæmon ne nobis noceat, IV, 299, 1. Oratio contra tentationes remedium efficacissimum, VIII, 50, 2 ; XVIII, 343, 2 : *Fidelis Deus est, qui non patietur vos tentari supra id quod potestis ; sed faciet etiam cum tentatione proventum, ut possitis sustinere*, XX, 58, 2. Est gladius spiritualis, VIII, 12, 1 : *Omnes tenentes gladios, et ad bella doctissimi : uniuscujusque ensis super femur suum propter timores nocturnos.* Oratio in prælio tum corporali tum spirituali validissima est, X, 472, 1 : *Invocavit Altissimum potentem in oppugnando inimicos undique : et audivit illum magnus et sanctus Deus, in saxis grandinis virtutis valde fortis.* Oratio est defensio justi contra persecutores tum corporis, tum animæ, *Psalm.* I, 215, 2 : *Humiliabam in jejunio animam meam, et oratio mea in sinu meo convertetur.*

Quarto. *Oratio mentem illuminat.* Deus illuminat orantes, VIII, 277, 1 : *Invenitur* (Deus) *ab his qui non tentant illum, apparet autem eis qui fidem habent in illum.* In ea luce cœlesti perfundimur quæ sæpe in facie exterius lucet, XV, 382, 1 : *Et ducit illos* (Jesus) *in montem excelsum seorsum ; et transfiguratus est ante eos. Et resplenduit facies ejus sicut sol ; vestimenta autem ejus facta sunt alba sicut nix.* Est animæ transfiguratio, quia ; *primo*, in ea anima lumen a Deo accipit ut clarius eum, æque ac seipsam suaque omnia cognoscat et lustret ; *secundo*, in ea a Deo petit et impetrat gratiam ad maculas et vitia quibus deformata est, eluenda et reformanda ; *tertio*, in oratione anima supra se levatur, et ad Deum in cœlum attollitur, ubi discit, imo videt omnes res terræ esse viles, exiles et fragiles ; *quarto*, ibi audit, videtque pariter parvos et exiles esse omnes mundi cruces ; *quinto*, in ea intime se Deo unit, 384, 1, 2. Oratio facit sanctos lucidos, I, 747, 2 : *Cumque descenderet Moyses de monte Sinai, tenebat duas tabulas, et ignorabat quod cornuta esset facies sua ex consortio sermonis Domini.* Docetur hoc exemplo sanctorum, *ibid.* Quantopere valeat ad studium Scripturarum, I, 13, et seqq. Docetur idem variis exemplis, 14, 1. Pandit Scripturam sacram, XX, 438, 2 : *Non enim voluntate humana allata est aliquando prophetia ; sed Spiritu sancto inspirati, locuti sunt sancti Dei homines.* Oratione magis in intelligenda sancta Scriptura nitendum et utendum, quam studio, XIII, 233, 2. Per eam Deus in dubiis consulendus, X, 167, 1 : *Qui interrogationem manifestat, parabit verbum, et sic deprecatus exaudietur, et conservabit disciplinam, et tunc respondebit.*

Quinto. *Oratio est virtutum antistita*, X, 539, 1 : *Quasi arcus refulgens inter nebulas gloriæ* (Onias), *et quasi flos rosarum in diebus vernis, et quasi lilia quæ sunt in transitu aquæ, et quasi thus redolens in diebus æstatis.* Oratio efficit sapientem et sanctum, IX, 628, 2. Est sapientiæ parandæ optima ratio, X, 303, 1. Humiles et mites efficit, XIX, 201, 1. Est mater castitatis et continentiæ, XX, 258, 2. Orationis fructus est conjunctio cum Deo, *Job*, 649, 2 : *Deprecabitur Deum, et placabilis ei erit : et videbit faciem ejus in jubilo, et reddet homini justitiam suam.* Oratio assidua jungit nos Deo, XVI, 156, 1. Oratio domus est Dei, *Psalm.* I, 29, 2 : *Ego autem in multitudine misericordiæ tuæ introibo in domum tuam, adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.* Orantibus assistunt et apparent angeli, XVII, 232, 2 : *Vir autem quidam erat in Cæsarea, nomine Cornelius...... religiosus ac timens Deum cum omni domo sua, faciens eleemosynas multas plebi, et deprecans Deum semper : is vidit in visu manifeste, quasi hora diei nona, angelum Dei introeuntem ad se, et dicentem sibi : Corneli.* In oratione cor gratiæ aperitur, *Job*, 578, 2 : *Radix mea aperta est secus aquas, et ros morabitur in messione mea.* Oratio mentem rigat ut fructus ferat abundantes, 579, 1. Orationis aquis innovatur spiritus, 579, 2. Oratio somnus est animæ, VII, 569, 2. Oratorium vocatur requies, cur, XII, 810, 1.

Sexto. *Per orationem sancti fiunt et robusti*, I, 747, 2. Oratio aufert pusillanimitatem et peccata, IX, 227, 1 : *Noli esse pusillanimis in animo tuo : exorare et facere eleemosynam ne despicias.* Per eam impetranda constantia in vitæ statu, 490, 1, 2.

Ssptimo. *Oratio valet ad animi ægritudines curandas et leniendas*, III, 260, 2 ; 261, 1 : *Tunc Heli ait ei : Vade in pace, et Deus Israel det tibi petitionem tuam quam rogasti eum. Et illa ait : Utinam inveniat ancilla tua gratiam in oculis tuis ! Et abiit mulier in viam suam, et comedit, vultusque illius non sunt amplius in diversa mutati* ; VI, 281, 2 : *Acetum in nitro, qui cantat carmina cordi pessimo.* Fugat tristitiam, X, 107, 2. Ejus vis in animi tristitia, XX, 213, 1 : *Tristatur aliquis vestrum? oret ; æquo est animo? psallat.* Est levamen afflictionum, *Job*, 309, 1. Mire mentem in omni tribulatione et contritione serenat, XI, 672, 2. *Creavi fructum labiorum pacem, pacem ei qui longe est, et qui prope, dixit Dominus, et sanavi eum.* Est unicum remedium in tribulatione et persecutione, XIII, 44, 1 ; XV, 571, 2 : *Et progressus pusillum, procidit in faciem suam, orans et dicens : Pater mi, si possibile est, transeat a me calix iste, verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu.*

Octavo. *Orationis vis et efficacia.* Lucta Jacobi cum angelo actionem ejusque efficaciam significat, I, 317, 1. Arcanum vincendi et obtinendi quidvis, *ibid.* et 2 ; III, 64, 1 : *Non fuit antea nec postea tam longa dies, obediente Deo voci hominis.* Orans Deum precibus evincit, IX, 628, 2. Orans cum Deo colluctatur, isque se ab eo vinci gaudet fiducia, XX, 40, 2 : *Si quis autem vestrum indiget sapientia, postulet a Deo, qui dat omnibus affluenter, et non improperat : et dabitur ei.* Pos-

tulet autem in fide nihil hæsitans. Oratio vim facit Deo, XIX, 346, 2 : *Simul autem et para mihi hospitium : nam spero per orationes vestras donari me vobis.* Oratio etiam e ventre ceti cœlos penetrat, XIV, 40, 2 : *Et oravit Jonas ad Dominum Deum suum de ventre piscis. Et dixit : Clamavi de tribulatione mea ad Dominum, et exaudivit me : de ventre inferi clamavi. et exaudisti vocem meam.* Oratio nostra aliquid potest apud Patrem, cur, IV, 305, 1. Omnia a Deo impetrat, XV, 357, 2 : *Tunc respondens Jesus, ait illi : O mulier, magna est fides tua, fiat tibi sicut vis.* Oratio sæpe prolem a Deo impetravit, VI, 481, 1 : *Quid, dilecte mi, quid, dilecte uteri mei, quid, dilecte votorum meorum?* Oratio facta ad Deum est quasi turris celsissima, V, 570, 2 : *Turris fortissima, nomen Domini ; ad ipsum currit justus, et exaltabitur.* Oratio justi clavis est cœli, IV, 278, 1. Orationis factæ vel neglectæ quanta sit vis, XIV, 81, 2 : *Væ qui cogitatis inutile, et operamini malum in cubilibus vestris : in luce matutina faciunt illud, quoniam contra Deum est manus eorum.* Quomodo oratio fiat efficax, 223, 1 : *Multum enim valet deprecatio justi assidua.* Oratio cadit in conspectu Domini, cum ea Domino est accepta, et per eam Deus exoratur, XIII, 256, 1, 2 : *Ingredere ergo tu, et lege de volumine, in quo scripsisti ex ore meo, verba Domini, audiente populo in domo Domini, in die jejunii, insuper et audiente universo Juda, qui veniunt de civitatibus suis, leges eis : si forte cadat oratio eorum in conspectu Domini, et revertatur unusquisque a via sua pessima.* Orationes nostræ vim habent ex opere operantis, non ex opere operato, V, 453, 2 : *Victimæ impiorum abominabiles Domino ; vota justorum placabilia.*

Orationes sanctorum quam sint efficaces, X, 225, 1 : *Qui adorat Deum in oblectatione, suscipietur, et deprecatio illius usque ad nubes propinquabit ;* XXI, 150, 2 : *Vidi subtus altare animas interfectorum propter verbum Dei, et propter testimonium quod habebant, et clamabant voce magna, dicentes : Usquequo, Domine (sanctus et verus), non judicas, et non vindicas sanguinem nostrum de iis qui habitant in terra ?* Orationis miracula et exempla, I, 710, 1 et seqq. Oratio Joachaz regis Israel exauditur pro salute danda, non sui sed filii tempore, IV, 55, 1. Oratio Judith Holofernem prostravit, 335, 1, 2 et seqq. Oratio Estheris et Mardochæi quantæ fuerint efficaciæ, 385, 2. S. Cæcilia oratione quanta meruit, XVI, 238, 2. Oratione sua impetrat Anianus episcopus liberationem Aureliæ obsessæ, III, 653, 1, 2.

4° *Quæ sint orationis, qualitates et conditiones, ut a Deo exaudiatur.* Primo. *Quæ sint ejus conditiones generaliter sumptæ,* oratio requirit : *primo,* humilitatem et reverentiam ; *secundo,* contritionem de peccatis ; *tertio,* magnam fidem et spem ; *quarto,* perseverantiam, XVI, 585, 2 ; XX, 41, 2. Quæ in ea virtutes exerceantur, XVI, 587, 2. Orare Deum quomodo debeamus, *Psalm.* I, 29, 1. Orationi perfectæ decem virtutes sunt necessariæ, quod exemplo mulieris Chananææ demonstratur : *primo,* humilitas ; *secundo,* fides ; *tertio,* modestia ; *quarto,* prudentia ; *quinto,* reverentia ; *sexto,* resignatio ; *septimo,* fiducia ; *octavo,* ardor ; *nono,* charitas ; *decimo,* constantia et perseverantia, XV, 357, 1, 2. Optima oratio quæ sit, XVIII, 141, 2 : *Nam quid oremus, sicut oportet, nescimus ; sed ipse Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus ;* 143, 1 : *Qui autem scrutatur corda, scit quid desideret Spiritus : quia secundum Deum postulat pro sanctis ;* XIX, 158, 2 : *Dominus dirigat corda vestra in charitate Dei, et patientia Christi.* Bonæ orationis conditiones, *Psalm.* II, 455, 1 : *Prope est Dominus omnibus invocantibus eum, omnibus invocantibus eum in veritate.*

Secundo. *Orationis impedimenta amovenda orare volenti,* IX, 512, 1 : *Non impediaris orare semper, et ne verearis usque ad mortem justificari : quoniam merces Dei manet in æternum.* Ad orationem præparatio quadruplex necessaria : *primo,* omnis cogitationis pravæ expoliatio : *secundo,* contritio de offensis in Deum ; *tertio,* consideratio divinæ majestatis et nostræ vilitatis ; *quarto,* præmeditatio eorum quæ quis petiturus est, 513, 1, 2 : *Ante orationem præpara animam tuam ; et noli esse quasi homo qui tentat Deum.* Non orandus Deus in statu peccati, sine prævia contritione, 513, 1. Oratio volentis in peccato perseverare est peccatum, et Deo abominabilis, VI, 369, 2 : *Qui declinat aures suas ne audiat legem, oratio ejus erit execrabilis.* Oratio peccatoris quando non sit peccatum, *Psalm.* II, 246, 1 : *Cum judicatur, exeat condemnatus, et oratio ejus fiat in peccatum.* Oratio ut exaudiatur, Dei voluntatem facere debemus, II, 508, 1 : *Revertetur enim Dominus ut gaudeat super te in omnibus bonis, sicut gavisus est in patribus tuis : si tamen audieris vocem Domini Dei tui, et custodieris præcepta ejus et cæremonias quæ in hac lege conscripta sunt ;* XIII, 113, 1 ; XVI, 464, 1, 2 : *Scimus autem quia peccatores Deus non audit, sed si quis Dei cultor est, et voluntatem ejus facit, hunc exaudit ;* Psalm. II, 455, 1, 2 : *Voluntatem timentium se faciet, et deprecationem eorum exaudiet, et salvos faciet eos.* Orationem suorum exaudit Deus, XVI, 546, 2 : *Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam, ut glorificetur Pater in Filio.* Orationem sanctorum Deus prævenit, XX, 582, 2 : *Charissimi, si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum, et quidquid petierimus, accipiemus ab eo ; quoniam mandata ejus custodimus, et ea, quæ sunt placita, coram eo facimus.* Oranti exterior interiorque purificatio adhibenda, et ad eam requiritur puritas affectuum et cogitationum, *Job,* 272, 2 : *Si iniquitatem quæ est in manu tua, abstuleris a te, et non manserit in tabernaculo tuo injustitia : tunc levare poteris faciem tuam absque macula, et eris stabilis, et non timebis.* Ante orationem quid sit cogitandum, IX, 513, 2. Prius meditari oportet quid orare aut postulare conveniat, ne petamus aliquid Deo indignum, vel nobis noxium, VII, 195, 2 : *Ne temere quid loquaris, neque cor tuum sit velox ad proferendum sermonem coram Deo, Deus enim est in cælo, et tu super terram ; idcirco sint pauci sermones tui.* Optima ad orationem præparatio, est multiplex bona intentio ; septem piæ mentis intentiones, IX, 513, 2 ; 514, 1.

Tertio. *Cum quanta attentione sit orandum ;* IX, 390, 1 : *Humiliare Deo et expecta manus ejus. Attende ne seductus in stultitiam humilieris. Noli esse humilis in sapientia tua, ne humiliatus in stultitiam seducaris.* In oratione summa requiritur attentio, ut exclusis omnibus cogitationibus de solo Deo cogitemus, cum eoque reverenter et ardenter colloquamur, XV, 184, 1 : *Tu autem, cum oraveris, intra in cubiculum tuum, et clauso ostio, ora Patrem tuum in abscondito, et Pater tuus qui videt in abscondito, reddet tibi.* Oratio excludit salutationes, X, 360, 2. Duo fundamenta orationis sunt : *primum,* neminem esse oportere tam Creatoris omnium Dei, tamque sui oblitum, ut volens atque e certo animi proposito mentem e Deo revocet, et deflectat ad alias cogitationes ; *alterum* est, debere omnes qui ad precandum accedunt motus animi et aliarum humilium rerum affectiones deponere, si quæ mentem occupaverunt, *Job,* 273, 1.

Quarto. *Fides ad orationem requiritur ;* XV, 468, 1 : *Et omnia quæcumque petieritis in oratione credentes, accipietis ;* 706, 2 : *Propterea dico vobis, omnia quæcumque orantes petitis, credite quia accipietis, et evenient vobis.* Orans credat recta de Deo ejusque attributis, XX, 39, 1, 2 : *Si quis vestrum indiget sapientia, postulet a Deo, qui dat omnibus affluenter, et non improperat ; et dabitur ei. Postulet autem in fide, nihil hæsitans : qui enim hæsitat, similis est fluctui maris, qui a vento movetur et circumfertur. Non ergo æstimet homo ille quod accipiat aliquid a Domino.* Oratio fidei infirmum salvatura quæ dicatur, XX, 217, 1 : *Infirmatur quis in vobis : inducat presbyteros Ecclesiæ et orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini. Et oratio fidei salvabit infirmum.*

Quinto. *Humilitas tum spiritus, tum corporis.* Humilis oratio a Deo exauditur, cur, X, 225, 1, 2 : *Oratio humiliantis se, nubes penetrabit : et donec propinquet non consolabitur : et non discedet donec Altissimus aspiciat ;* XI, 759, 1, 2 : *Ad quem autem respiciam, nisi ad pauperculum, et contritum spiritu, et trementem sermones meos ?* Psalm. I, 342, 2 : *Sacrificium Deo spiritus contribulatus ; cor contritum et humiliatum, Deus, non despicies,* Psalm. II, 182, 1, 2 : *Respexit in orationem humilium, et non sprevit preces eorum.* Qua summa humilitate sit orandum, IX, 390, 2. Oratio humilis a Deo exauditur, superba rejicitur, XVI, 241, 2. Oratio publicani veniam peccatorum petentis, 243, 1. Oratio humilis non revertetur vacua, *Psalm* I, 215, 2.

Oratio debet fieri cum humilitate corporis, et quidem a potiori flexis genibus, III, 598, 2 : *Factum est autem, cum complesset Salomon orans Dominum omnem orationem et deprecationem hanc, surrexit de conspectu altaris Domini ; utrumque enim genu in terram fixerat, et manus expanderat in cælum ;* 651, 2 ; 652, 1 : *Elias autem ascendit in verticem Carmeli et pronus in terram posuit faciem suam inter genua sua ;* XIII, 80, 1 : *Daniel..... ingressus est domum suam ; et fenestris apertis in cænaculo suo contra Jerusalem tribus temporibus in die flectebat genua sua, et adorabat, confitebaturque coram Deo suo, sicut et ante facere consueverat ;* XVI, 264, 1, 2 : *Et ipse* (Jesus) *avulsus est ab eis quantum jactus est lapidis : et positis genibus orabat ;* XVII, 186, 1 : *Positis autem genibus, clamavit* (Stephanus) *voce magna, dicens : Domine, ne statuas illis hoc peccatum ;* 226, 1 : *Ejectis autem omnibus foras, Petrus ponens genua oravit ;* 376, 1, 2 : *Et cum hæc dixisset* (Paulus), *positis genibus suis, oravit cum omnibus illis.* Mos genua flectendi in oratione, unde, *ibid.*

Sexto. *Fiducia.* Confidentia in oratione requiritur, XX, 39, 2. Cur in oratione spem et fiduciam Deus exigat, 40, 1. Utraque ejus mensura est, XV, 238, 2 : *Et videns Jesus fidem illorum, dixit paralytico : Confide, fili, remittuntur tibi peccata tua ;* XX, 41, 1. Unde fiducia in orante oriatur, 40, 1. Oratio est ut proprius actus spei et fiduciæ, 40, 1 ; 616, 2 : *Et hæc est fiducia, quam habemus ad eum, quia quodcumque petierimus secundum voluntatem ejus, audit nos.*

Septimo. *Fervor, spiritus et charitas.* Oratio fervens et assidua, ad impetrandum apta, *Psalm.* II, 70, 1, 2 : *Miserere mei, Domine, quoniam ad te clamavi tota die : lætifica animam servi tui, quoniam ad te, Domine, animam meam levavi ;* 330, 1 : *Clamavi in toto corde meo ; exaudi me, Domine, justificationes tuas requiram ;* 371, 1, 2 : *De profundis clamavi ad te, Domine ; Domine, exaudi vocem meam.* Ejus vis consistit in affectu, non in verbis, XII, 379, 2 : *Consurge, lauda in nocte, in principio vigiliarum : effunde sicut aquam cor tuum ante conspectum Domini.* Optima est oratio quæ ex affectibus prodit, XIX, 194, 1 ; *Psalm.* I, 250, 1 : *Concaluit cor meum intra me, et in meditatione mea exardescet ignis.* Oratio affectuosa Deo placet, IX, 231, 1, 2 : *Non iteres verbum in oratione tua.* Sensim crescere, suumque affectum augere debet, XV, 207, 2 : *Petite, et dabitur vobis ; quærite, et invenietis ; pulsate, et aperietur vobis.* Est facienda in spiritu, XVIII, 684, 2 : *Per omnem orationem et obsecrationem orantes omni tempore in spiritu, et in ipso vigi-*

lantes in omni instantia et obsecratione pro omnibus sanctis.

Octavo. *Pœnitentia et mortificatio.* Orationis alæ, jejunium, saccus et eleemosyna, *Psalm.* I, 215, 2 : *Humiliabam in jejunio animam meam, et oratio mea in sinu meo convertetur;* IV, 305, 2 : *Bona est oratio cum jejunio et eleemosyna, quam thesauros auri recondere.* Oratio armata jejunio quam potens apud Deum, IV, 223, 1, 2 : *Jejunavimus autem, et rogavimus Deum nostrum per hoc, et evenit nobis prospere.* Ei jungenda mortificatio, XXI, 130, 2. Orationi aliisque piis operibus dum insistimus, altera manu gladius mortificationis tenendus, IV, 239, 1 : *Ædificantium in muro, et portantium onera, et imponentium; una manu sua faciebat opus, et altera tenebat gladium.* Oratio, ut constantiam obtineat, debet armari pœnitentia, labore et mortificatione carnis, 334, 2. Oratio lacrymis condienda, XVI, 493, 2 : *Et lacrymatus est Jesus.* Oratio Christi sæpe fuit cum lacrymis, XIX, 394, 2 : *Qui in diebus carnis suæ preces supplicationesque ad eum qui possit illum salvum facere a morte, cum clamore valido et lacrymis offerens, exauditus est pro sua reverentia.* Oratio lacrymis roborata potens est, XX, 222, 2. Orationi addenda eleemosyna, X, 217, 1 : *Qui conservat legem, multiplicat oblationem; sacrificium salutare est attendere mandatis, et discedere ab omni iniquitate.*

Nono. *Bona opera.* Oratio claudicat, cum operatio ei non respondet, V, 283, 1, 2. Oratio dirigatur ad actionem, VI, 275, 1 : *Mel invenisti, comede quod sufficit tibi, ne forte satiatus evomas illud.* Orationes non exaudit Deus, nisi bonis et piis operibus conjunctas, XI, 680, 1, 2. Oratio vim et fiduciam habet ex bonis operibus, XX, 582, 2. Habere debet opera socia, 222, 2.

Decimo. *Charitas et concordia cum proximo.* Orationi repugnat ira et disceptatio, XIX, 203, 1 : *Volo ergo viros orare in omni loco, levantes puras manus sine ira et disceptatione.* Oratio consentientium quæcumque impetrat, XV, 411, 1; 412, 2 : *Iterum dico vobis, quia si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re quamcumque petierint, fiet illis a Patre meo, qui in cœlis est.* Oratio concordium est alata, XX, 320, 1. Longius vulnerat quam sagitta, *ibid.*

Undecimo. *Perseverantia.* In oratione maxime requiritur perseverantia, XV, 572, 2 : *Et relictis illis, iterum abiit* (Jesus) *et oravit tertio, eumdem sermonem dicens.* Oratio debet esse assidua, III, 340, 1. In arduis sit fervens et assidua, 646, 1 : *Et expandit se* (Elias) *atque mensus est super puerum tribus vicibus, et clamavit ad Dominum, et ait: Domine Deus meus, revertatur, obsecro, anima pueri hujus in viscera ejus.* Ab oratione non desistendum, licet in ea gratiam non sentiamus, I, 749, 2. Oratio assidua quæ sit, XX, 222, 1 : *Multum enim valet deprecatio justi assidua.* Orandum fidenter, diligenter et perseveranter, XV, 572, 2. Orationis perseverantia, insigne donum Dei, *Psalm.* I, 419, 2 : *Benedictus Deus meus, qui non amovit orationem meam et misericordiam suam a me.* Orandum semper, et quomodo hoc intelligendum, XVIII, 684, 2 : *Per omnem orationem et obsecrationem orantes omni tempore in spiritu, et in ipso vigilantes in omni instantia;* XIX, 139, 2 : *Sine intermissione orate, in omnibus gratias agite.*

5° *Quid orandum potissimum a Deo.* Hoc debet esse perpetuum nostrum votum et assidua deprecatio, ut scilicet Deus nobis eam viam, eum statum, eam auxiliorum mensuram conferat, cum qua novit nos certissime salvandos; rursum, cum qua novit nos opus quod molimur, feliciter ad exitum perducturos, XIX, 168, 2 : *Dominus autem dirigat corda vestra in charitate Dei et patientia Christi.* Orandus Deus ut gressus nostros dirigat, VI, 76, 1, 2 : *A Domino diriguntur gressus viri : quis autem hominum intelligere potest viam suam?* Oratio saluberrima ea est qua precamur a Deo gratiam qua prævidet nos certo et infallibiliter perseveraturos ac perventuros ad felicitatem æternam, V, 62, 1 : *Custodiet rectorum salutem, et proteget gradientes simpliciter.* Orandus Deus pro mentis constantia, IX, 351, 1, 2 : *Sta in testamento tuo, et in illo colloquere, et in opere mandatorum tuorum veterasce.* Qui ad statum perfectiorem aspirant, multum pro hac re orare debent, XIX, 147, 1 : *In quo* (Christo) *etiam oramus semper pro vobis, ut dignetur vos vocatione sua Deus noster, et impleat omnem voluntatem bonitatis et opus fidei in virtute.*

6° *A quo petendum orationis donum.* Orationem Deus inspirat, *Psalm.* II, 279, 2 : *Dilexi, quoniam exaudiet Dominus vocem orationis meæ. Quia inclinavit aurem suam mihi, et in diebus meis invocabo.* Donum orationis ingens Dei et Spiritus sancti donum, XIV, 508, 1, 2 : *Et effundam super domum David, et super habitatores Jerusalem spiritum gratiæ, et precum, et aspicient ad me, quem confixerunt : et plangent eum planctu quasi super unigenitum, et dolebunt super eum, ut doleri solet in morte primogeniti.* Orationis donum effectus tribulationis, *Psalm.* I, 181, 1. Oratio in Spiritu sancto notat quatuor : *primo*, orationem veram esse donum Spiritus sancti; *secundo*, in oratione postulanda esse ea quæ suggerit Spiritus sanctus, non caro, vel mundus; *tertio*, orationem efficere hominem spiritualem, non animalem; *quarto*, Spiritum sanctum dirigere orationem nostram, ne noxia, sed salutaria petamus et impetremus, XX, 683, 2 : *Vos autem, charissimi, superædificantes vosmetipsos sanctissimæ vestræ fidei, in Spiritu sancto orantes, vosmetipsos in dilectione Dei servate.*

7° *Pro quibus orandum.* Primo. *Orare pro aliis est utilius quam pro se*, XX, 221, 2 : *Orate pro invicem ut salvemini, multum enim valet deprecatio justi assidua.* Orandum igitur pro invicem, *ibid.* An orantes pro aliis etiam exaudiamur, XVI, 586, 1 : *Amen, amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.* Pro quo oratur, debet cum orante collaborare, *ibid.* Oratio pro ægro in Extrema Unctione, XX, 215, 2 (*Vide* Extrema Unctio).

Secundo. *Orandum pro principibus, et quare*, XX, 300, 2 : *Omnes honorate; fraternitatem diligite, Deum timete : regem honorificate.* Orandum pro superioribus, etiam ethnicis, XIX, 194, 1 : *Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus : pro regibus, et omnibus qui in sublimitate sunt, ut quietam et tranquillam vitam agamus in omni pietate et castitate. Hoc enim bonum est et acceptum coram Salvatore nostro Deo.* Oratio ad Deum pro principibus est optima, XIII, 378, 2. Orandum subditis maxime, tam pro principibus quam pro toto populi cœtu, 459, 2. Oratio Ecclesiæ pro S. Petro vincto, XVII, 261, 2 : *Et Petrus quidem servabatur in carcere. Oratio autem fiebat sine intermissione ab Ecclesia ad Deum pro eo.*

Tertio. *Orandum pro peccatoribus.* Oratio piorum ad infidelium conversionem multum valet, XVIII, 684, 1, 2; XIX, 196, 1 : *Hoc enim bonum est et acceptum coram Salvatore nostro Deo, qui omnes homines vult salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire.* Orantes pro peccatoribus ad mortem peccantibus sæpe Deus non exaudit, XX, 620, 2 : *Qui scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem, petat, et dabitur ei vita peccanti non ad mortem. Est peccatum ad mortem : non pro illo dico ut roget quis.*

Quarto. *Oratio pro hostibus est efficacissima*, XVII, 187, 1 : *Positis autem genibus* (Stephanus), *clamavit voce magna : Domine, ne statuas illis hoc peccatum.* Oratio pro inimicis accepta est Deo, *Job*, 790, 2 : *Dominus quoque conversus est ad pœnitentiam Job, cum oraret ille pro amicis suis* (qui ei ut inimici infensissimi fuerant). *Et addidit Dominus omnia quæcumque fuerant Job duplicia.* Job orando pro inimicis felicitatem sibi impetrat, *ibid.* Christus præcepto simul et exemplo pro inimicis orare nos docet, XV, 175, 2 et seq. : *Ego autem dico vobis : Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, et orate pro persequentibus et calumniantibus vos;* 622, 2 : *Pater, dimitte illis, non enim sciunt quid faciunt.* Ut oratio exaudiatur, non inimici odio offuscari debet, III, 321, 2; 322, 1, 2.

Quinto. *Orare pro defunctis pium est et utile*, IV, 554, 2 : *Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare ut a peccatis solvantur.* Orationes pro defunctis ab initio Ecclesiæ fuere, XIX, 160, 1.

8° *Quo loco sit orandum, et quo ritu*, etc. Compositio loci orationem habenti necessaria, XI, 174, 2. Orantes captent solitudinem, XV, 344, 1 : *Et dimissa turba, ascendit* (Jesus) *in montem solus orare; vespere autem facto, solus erat ibi.* Oratio latenter et in abdito fiat, 183, 1, 2 : *Cum oratis, non eritis sicut hypocritæ tristes, qui amant in synagogis et in angulis platearum stantes orare, ut videantur ab hominibus..... Tu autem cum oraveris, intra in cubiculum tuum, et clauso ostio, ora Patrem tuum in abscondito, et Pater tuus qui videt in abscondito, reddet tibi.* Orantes olim qua de causa solerent solaria conscendere, IV, 397, 1. Orarunt in excelsis locis sancti, XVII, 233, 1, 2 : *Ascendit Petrus in superiora, ut oraret circa horam sextam.* Oratio in templo melior est quam domi, X, 558, 2 (*Vide* supra initio articuli *tertio*). Oratio in conviviis primorum Christianorum erat usitata, XVIII, 660, 1 : *Nolite inebriari vino in quo est luxuria; sed implemini Spiritu sancto, loquentes vobismetipsis in psalmis, et hymnis, et canticis spiritualibus, cantantes et psallentes in cordibus vestris Domino.* Orare in omni loco possumus per orationes jaculatorias, XIX, 200, 2 : *Volo ergo viros orare in omni loco, levantes puras manus sine ira et disceptatione.*

Cur oraturi olim ante orationem lavarent manus, XV, 354, 2 et seq. ; XIX, 200, 2. Orant Christiani capite nudo, Judæi orabant tecto, quæ sit diversitatis hujus ratio, II, 86, 1. Orabant Judæi stantes et genuflexi, XV, 183, 1. Orandum non certo aliquo situ corporis, sed eo qui aptus est ad devotionem excitandam, III, 464, 1 : *Ingressus est autem David, et sedit coram Domino, et dixit : Quis ego sum, Domine?* Christiani orant ad orientem conversi, cur, VIII, 604, 2 : *Ut notum omnibus esset, quoniam oportet prævenire solem ad benedictionem tuam, et ad ortum lucis te adorare.* Cur orantes manus levent, sex causæ, XIX, 202, 1. Orando manus levare, quid significet, *Psalm.* I, 400, 2 : *Sic benedicam te in vita mea, et in nomine tuo levabo manus meas* (*Vide* supra, *Humilitas corporis in oratione*). Orare licitum lingua quam non intelligis, XVIII, 391, 2. Etiam non intellecta, vim suam habet, *ibid.* Antiqui in fine orationis pedem attollebant, *Job*, 367, 1.

9° *Cur sæpe orationes non exaudiantur a Deo* (*vide* supra *Conditiones orationis*), XV, 208, 1. Orantes quare non semper Deus exaudiat, *Psalm.* I, 419, 2 : *Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus.* Orationis quæ sint vitia et impedimenta, XX, 42, 1. Orantem quando Deus contemnat, *Psalm.* I, 29, 1. Oratio in peccatum oranti tendens quæ sit, XX, 174, 1 : *Petitis, et non accipitis, eo quod male petatis, ut in concupiscentiis vestris insumatis.* Oratio verbosa Deo displicet, IX, 231, 1 : *Noli verbosus esse in multitudine presbyterorum, et non iteres verbum in oratione tua.*

ORATOR. Oratoris tria sunt officia, V, 508, 1.

Auditorem suum solet reddere attentum, benevolum, docilem, V, 206, 2; VI, 166, 1. Oratoris boni quæ sint partes, XVIII, 646, 1. Oratores Græciæ, Demosthenes flumini, Socrates rivo, Æschines fonti comparantur, V, 563, 1. Quæ oratorum Latinorum et Græcorum proprietas in dicendo fuerit, 447, 2.

Oratoris christiani munus, *Job*, 698, 2 (*Vide* Concionator). Oratores christiani quinam fuerint, XX, 143, 1.

ORATORIUM. Oratorium cur dicatur requies, XII, 810, 1. Oratoria S. Michaeli sacra plurima Colossis erant, XIX, 96, 1.

ORBA. Orba in quo a sterili differt, VIII, 38, 2.

ORBIS. 1° Orbis partes primariæ sunt duodecim, XII, 859, 1. Orbis tribus Dei digitis suspensus, *Job*, 286, 2; 522, 1. Orbis terræ in quot gradus dividatur, IX, 54, 1. Eum gentibus quomodo Deus diviserit, 471, 2. Orbis universus cur Christo nascente descriptus, XII, 650, 1. Orbis novus priscis cognitus fuit, VII, 62, 2.

2° Orbes cœlestes ab angelis reguntur, IX, 471, 1. Eorum ordo, subordinatio et concordia, 472, 2; 473, 1.

3° Orbis terræ futurus quis sit, XIX, 366, 2 et seq.

ORBITA. 1° Orbitæ rotarum curruum Pharaonicorum dicuntur adhuc extare in maris Rubri fundo, XII, 240, 1.

2° Orbitæ et axes rotarum apposite ad animam transferuntur, V, 62, 2 et seq. Orbita est symbolum vitæ et vivendi rationis planæ, VI, 77, 1, 2.

ORBITAS. Orbitas filiorum congrua pœna est fornicationis, XIII, 405, 2. Orbitas sequitur incestas nuptias, II, 131, 2. Orbitatis lætitia est arcana, *Job*, 791, 1.

ORCUS. Orcus dicitur ab *urgendo*, VI, 441, 2 (*Vide* Infernus).

ORDINARE, ORDINATUS. *Ordinare* est verbum militare, VII, 558, 2. Ordinata Deo placent, V, 228, 1.

ORDINATIO. 1° Ordinatio Dei, etiam in malo, sive permissiva, sive positiva, in Scriptura vocatur præceptum, IX, 455, 1.

2° Ordinatio pro sacramento Ordinis sumpta. Ordinatio in sacramento Ordinis manuum impositione suscipitur, XVII, 295, 1; XVIII, 39, 1. Hinc Græci eam vocant manuum impositionem, XVIII, 473, 2; XIX, 234, 1. Ei præmittitur jejunium, XVII, 276, 1. In ordinatione primorum diaconorum liber Evangeliorum adhiberi non potuit, 165, 2. Ordinationes sacerdotum quando communiter fiant, XIV, 447, 1.

ORDINANDUS. Ordinandi olim cœlitus aliquando a Deo designabantur, XIV, 593, 2. Ordinandos examinari tum quoad vitam, tum quoad doctrinam jubet concilium Tridentinum, XIX, 249, 1. Et eorum nomina publice proponi, 216, 1. Quam probari debeant exemplo S. Leonis ostenditur, 249, 1.

ORDO pro dispositione usurpatus. 1° Ordo summum est universi bonum, V, 228, 2; 230, 2. Dat rebus omnibus stabilitatem, 229, 1, 2. Ordo sapientiæ Dei, 228, 1. Ordo quantum sit bonum in omni re, XIX, 84, 2. Est totius universi vinculum et salus, *ibid.* Ordo omnia creata conservat, IX, 473, 1. Ordo et connexio rerum omnium mundi et sæculi decurrentis, et una fit causa alterius secuturæ, X, 378, 1. Ordo duplex sæculorum: prior a diluvio ad primam olympiadem, et is est fabulosus, posterior historicus, XIII, 254, 2.

2° Ordo in acie quanti sit momenti, VI, 220, 1; VII, 559, 1. In ordine consistit robur exercitus, VII, 559, 1. Sic et charitatis robur in ordine pariter firmatur, *ibid.* Ordo maxime necessarius in hoste fugiente persequendo, VI, 220, 2.

Ordo in familiæ administratione et curatione servandus, VI, 218, 1. Ordo dæmonum: sed ille desinet finita Ecclesia militante, XVIII, 674. Ordo angelicarum hierarchiarum, 596, 2. Ordo decorus in Ecclesia Paulo valde fuit cordi, XVIII, 397, 2; XIX, 84, 2.

3° Ordinum ductori olim pro stipendio dabantur quatuor oboli, IV, 426, 2. Ordo duodecim Apostolorum, XV, 256, 1. Ordo librorum Salomonis, VII, 3, 2. Ordines verborum imperfectorum sæpe apud Hebræos inter se commutantur, V, 394, 1; XIII, 360, 2; 510, 2. Ordo rerum in Matthæo aliquando servatus, XV, 313, 2. Ordines tres dentium in ore ursi quem vidit Daniel, quid significent, XIII, 87, 2. Quis ordo resurgentium futurus, XVIII, 403, 1.

4° Ordo in docendo servandus, IV, 221, 2. Ordo verborum sapientis valde est efficax, VI, 64, 1.

5° Ordo hierarchicus murænulis aureis expressus, VII, 520, 2.

6° Ordo Melchisedech quis, XIX, 418, 2; *Psalm.* II, 256, 1, 2.

ORDO pro sacramento Ordinis sumptus. Ordo Sacramentum, XIX, 233, 1; 273, 2. Passim vocatur manuum impositio, 273, 2. Ejus forma et materia, *ibid.* Ordinum majorum et minorum ortus, ex ministris veteris legis, II, 210, 2. Ad ordines altiores sunt promovendi qui in minoribus bene se gessere, XIX, 217, 2.

ORDINES RELIGIOSI. 1° Ordines mendicantes non manducant panem otiose, XIX, 170, 1. Eorum institutores in morte monachismum non retractarunt, ut volunt hæretici, XVIII, 270, 2 et seq. Ordines varii quibus de causis a primæva sanctitate deciderint, XIII, 315, 1. Ordines religiosos Deus semper propagat et promovet, XXI, 75, 2.

2° Ordo S. Benedicti duraturus est, promittente Deo, usque ad finem sæculi, et plurimos in fide confortaturus, XII, 253, 1. Ordo Equitum S. Jacobi in Hispania quando cœperit, XVII, 256, 2. Ordo militaris stellifer in Gallia a Roberto rege institutus, mutatus est a Ludovico XI in Ordinem S. Michaelis, XV, 73, 2.

Ordo Franciscanorum et Dominicanorum an sit in *Apocalypsi* repræsentatus, XXI, 356, 2. Ordo novus in Ecclesia futurus a Jesu appellatus, a Joachimo abbate prædictus, quis sit, 72, 1. Ordinem quemdam crucigerorum sub finem mundi nasciturum prædixit S. Franciscus de Paula, 322, 2. Ordo Eremitarum S. Augustini, quomodo ab eodem designatus, antequam institueretur, 285, 1.

ORGANA. Organa sunt hydraulica et anemaulica, V, 278, 1. Organa recte in templis adhibentur, X, 149, 2 et seq. Organorum et musicæ usus in templis commendatur, XVIII, 392, 1. Organa theatrica olim a templis ejecta, *ibid.*

ORIENS. 1° Oriens abundat camelis, X, 703, 1. Ab oriente quomodo dicatur recessisse Lot tendens ad Pentapolim, quæ erat in oriente, I, 190, 2. Orientis linguæ pleræque filiæ sunt hebraicæ, XIX, 501, 1.

2° Oriens est Christus, XIV, 388, 2 et seq.; 434, 1. Oriens est proprium nomen Christi, XVI, 49, 1. Oriens in dispositione castrorum Hebræorum quid significet, II, 200, 2. Oriente denotantur Judæi aut justi mystice, XII, 797, 2; 798, 1. Ad orientem cur Christiani orent, et quare eo versus altaria erigantur, I, 386, 2; XII, 563, 1; XIV, 528, 1; XV, 621, 1; XVII, 63, 1. Ab oriente nasci, est oriri tanquam novum solem, ad illustrandum alios, XXI, 163, 1.

ORIENTALIS. 1° Orientalis ventus urens est et noxius, XIII, 445, 2. Orientales natura calidi sunt, XIV, 192, 2. Orientales longas gerunt vestes, XVII, 363, 2. Orientales olim in tabernaculis degebant, inde quævis domus aut palatium vocatur tabernaculum, XIII, 643, 1. Orientales dum quem honorare volunt, in terram se prosternunt, XIX, 482, 1. Orientales magnifica convivia celebrabant, X, 141, 1. Solebant quærere proverbia, ænigmata, similitudines et alias graves sententias, X, 295, 2.

Orientalis Ecclesia jejunabat feria quarta et sexta, XV, 245, 2.

2° Orientalis porta cur dicatur beata virgo, XII, 831, 1 (*Vide* Maria).

ORIGENES. 1° *Origenis vita.* Origenes cur dictus Adamantius, XX, 331, 2 et seq. A puero Scripturæ studuit, I, 10, 1. Ejus in Scripturis volutandis assiduitas, XIII, 235, 1. Origenes puer ambivit martyrium, XXI, 141, 2. Vita fuit talis quam doctrina, XX, 158, 2. Præfuit scholæ Alexandrinæ, XIV, 192, 1. Castravit se et cur, et in hoc peccavit, XV, 166, 2; 423, 2; XVIII, 564, 1; XXI, 11, 1. An fuerit idololatra, IX, 443, 1. An damnatus sit, X, 408, 1.

2° *Origenis scripta quædam in Scripturam.* Origenes sex homilias in Canticum scripsit in quibus seipsum vicit, S. Hieronymo teste, VII, 463, 1. Scripsit in Cantica versus fere viginti millia, XIII, 253, 1. Commentatus est Isaiam, XI, 99, 1.

3° *Origenis errores.* Origenes nimis ingenio suo fisus est, XIII, 235, 1. Ejus interpretatio Scripturæ in quo reprehendatur, XXI, 7, 2. Quod litterales sensus fugiens semper ad mysticos fugerit, hinc in hæresim delapsus est, XIII, 225, 2. Plures habet errores, sensum symbolicum præ litterali sequitur, IX, 236, 2. Quomodo ejus errores S. Hieronymus transcribat, XVIII, 31, 2 et seq.; 585, 2 et seq.

Origenis delirium circa expositionem scalæ Jacob, I, 285, 2. Ejus error de animabus quas putabat fuisse angelos, *ibid.* De ejus commentario *Epistola ad Romanos* censura, XVIII, 31, 1.

Origenes putabat angelos multis sæculis ante mundum creatos esse, XIX, 330, 2. Censuit etiam angelos custodes in custodia hominum mereri vel demereri, et eos aliquando per negligentiam peccantes, puniendos esse, XIV, 128, 1; XV, 402, 2; XXI, 39, 1. Dæmones Christo dominatos fuisse admisit, XVIII, 110, 2. Ille putavit Malachiam, Aggæum et Joannem Baptistam fuisse angelos incarnatos, XIV, 547, 1, 2; 585, 1. Censuit singulis vitiis præesse dæmones, XVIII, 673, 2.

Censebat animas in corpore velut in carcerem compingi, X, 351, 2. Aiebat animas excussisse jugum ligneum, ideoque accepisse ferreum, id est corpora crassa, XII, 208, 1, 2. Item peccata quæ anima antequam corpori jungeretur in cœlo commisisset, mortis hominis causam esse, XVIII, 98, 1; 588, 1; XIX, 320, 2. Ejus error dicentis animas a morte non videre Deum, XXI, 146, 2. Dicebat animas beatorum rursus ad carnem redituros, XX, 245, 1. Censuit corpus humanum in resurrectione in globum esse mutandum, XIX, 56, 2. Ejus error circa rerum revolutionem in pristinum statum, XX, 244, 2. Item de stellis animatis, XXI, 155, 2. Dat cœlis, soli, lunæ animam et mentem, XVIII, 139, 1; XX, 491, 2.

Origenes semina jecit Arianismi, XVI, 288, 2; 299, 1. Et Pelagianismi, XVIII, 62, 1. Putavit gentes salvari posse sua recta vita, 59, 2. Ejus error circa Exorcistas damnatus, XVII, 352, 2.

Origenes docuit pœnas infernales non fore perpetuas, XV, 106, 1; 307, 1. Putavit damnatos omnes aliquando salvandos, XIII, 464, 2. Item dæmones ipsos aliquando salvandos, XVIII, 196, 1; XIX, 79, 1; XX, 334, 1; 444, 2.

ORIGINALIS. 1° Originalis mundus quis dicatur, XX, 447, 1, 2.

2° Originale peccatum (*Vide* Peccatum).

ORIGO. Origo fluminum quæ sit, VII, 51, 1. Quænam sit origo agni benedicti, 317, 2 (*Vide* Agnus, Flumen).

ORION. Orion sidus est meridionale ante Taurum: unde dicatur; eo oriente oritur hiems, oriens aerem nimbis turbat, XIII, 581, 2. Oritur in novembri; hunc quare poetæ Neptuni filium fingant: cur vocetur Jugula et Ensifer, cur devexus et comes Noti, *ibid.* Eo martyres designantur, 582, 1.

ORNAMENTA, ORNARE, ORNATUS. 1° Ornatu templorum, altarium, vasorum sacrorum Deus

honoratur et delectatur, XIV, 558, 2. Ornatus sepulturæ christianæ commendatur, XI, 266, 1, 2. Ornatus totius hominis quis, VII, 283, 2. Ornatus illius quem rex honorare voluisset, qualis, IV, 379, 2. *Ornare* sæpe est quod *laudare*, V, 447, 1.

2° Ornatus mulieres sunt studiosæ, IV, 369, 2; XIX, 203, 1. Ornatus modestus decet matronas honestas, III, 243, 1. Ornamenta vera mulieris quæ sint, XX, 313, 1. Ornatus mulieris juxta S. Petrum, XIX, 303, 2,

3° Ornatus exterior nimius signum est internæ deformitatis, III, 494, 1. Ornatus nimius pejor adulterio, XX, 313, 2. Ornatus nimius non caret impudicitiæ suspicione, XIX, 204, 1. Ornatus mulierum viris est periculosus et perniciosus, IV, 339, 1. Ornatus dedecet mulieres, maxime in templo, XIX, 204, 2. Ornatus meretricum est velut spina, V, 189, 1 (*Vide* Mulier, Meretrix).

OROBASUS. Orobasus Persa cum e tribus filiis quos habebat unum tantum regi Dario ad bellum eunti obtulisset, omnes ab eo necari vidit, IX, 614, 2.

ORON. Oron mons quantum ab Ecbatana distet, IV, 317, 1. Oron duplex civitas erat, XII, 304, 2.

ORONAIM Oronaim erat terminus Moab versus Babylonem, XI, 299, 1.

ORONTES. Orontes fluvius interfluit Antiochiam, IV, 444, 2.

ORPHA. Orpha non erat mater Goliath, III, 236, 1.

ORPHANUS. Orphanis prospicit Christus iis relictus tutor, XVIII, 479, 1.

ORPHEUS, Orpheus diu in solitudine vixit, ut supernis intenderet, XIII, 227, 1. Verbum Dei vocavit φανέα, id est illustratorem, XI, 701, 2. Orpheo et Amphioni Christus comparatur, XXI, 129, 1, 2.

ORTHOSIAS. Orthosias urbs in quam fugit Tryphon quæ, et ubi sita, IV, 490, 2. Hanc Antiochus Sidetes deditione cepit ac in ea Tryphonem interfecit, 491, 1.

ORTUS. 1° Ortus supra naturam cur vocetur lapidis excisio, XIII, 32, 2 et seq. In ortum Christi plebs non inquirebat ex desidia, scribæ ex invidia, ut ex eo discerent an ipse esset verus Messias, XVI, 428, 1 (*Vide* Jesus Christus).

2° Ortus hominis ex muliere fons miseriæ, *Job*, 315, 1 (*Vide* Homo)

Ortus et occasus solis quo sensu dicantur vanitas, VII, 35, 2.

ORTYGOMETRA. Ortygometra quæ, et unde dicatur, VIII, 590, 1. Ortygometra quare vocentur coturnices, II, 248, 2.

ORYX. Oryx quale sit animal, II, 448, 2; XI, 612, 1. In Ægypto invenitur, caniculam stellam adorat sternutando, ejus descriptio, XI, 612, 1.

OS. 1° *Quid sit os et ejus ad cor relatio*. Os speculum, janua, fibula cordis est, X, 25, 1 et seqq.: *Ante sermonem non laudes virum: hæc enim tentatio est hominum*. Os et janua magnas habent inter se analogias, V, 544, 2: *Qui meditatur discordias, diligit rixas: et qui exaltat ostium suum, quærit ruinas.* Os stomachi olim dicebatur cor, X, 73, 2: *Conclude eleemosynam in corde pauperis, et hæc pro te exorabit ab omni malo*. Homo oris est loquax, 55, 1. Os loquitur quod cogitat cor, IX, 570, 1: *Narratio fatui quasi sarcina in via: nam in labiis sensati invenietur gratia.* Os est quasi lyra animata, XII, 130, 1: *Si separaveris pretiosum a vili, quasi os meum eris.* Os haurire debet sapientiam a corde, V, 507, 1, 2: *Cor sapientis erudiet os ejus, et labiis ejus addet gratiam.* Os est promptuarium sapientiæ, *Job*, 176, 2. Oris apertio signum aut loquentis, aut corde auscultantis, *Job*, 581, 2: *Qui me audiebant, expectabant sententiam, et intenti tacebant ad consilium meum. Verbis meis nihil addere audebant, et super illos stillabat eloquium meum. Expectabant me sicut pluviam, et os suum aperiebant quasi ad imbrem serotinum.* Os aperire signum est inverecundiæ; claudere, pudoris, XI, 621, 2: *Super ipsum continebunt reges os suum.* Os aperire idem est Hebræis quod incipere loqui, XV, 137, 1, 2: *Et aperiens os suum docebat eos, dicens*, etc. Ore confessio fit ad salutem, XVIII, 178, 2: *Corde creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem.* Os rixas parit et sopit, X, 54, 1: *Si sufflaveris in scintillam, quasi ignis exardebit; et si expueris super illam, extinguetur: utraque ex ore proficiscuntur.*

2° *Os sollicite custodiendum.* Os homini in primis est custodiendum, V, 124, 2: *Remove a te os pravum, et detrahentia labia sint procul a te.* Oris custodia quæ sit, et quæ dicatur, 375, 2: *Qui custodit os suum, custodit animam suam: qui autem inconsideratus est ad loquendum, sentiet mala.* Oris custodia est dicendorum circumspectio, IX, 593, 1: *Quis dabit ori meo custodiam, et super labia mea signaculum certum, ut non cadam ab ipsis, et lingua mea perdat me?* Ea est duplex, *ibid.* Qui os custodit, animam ab angustiis custodit, VI, 119, 1, 2: *Qui custodit os suum et linguam suam, custodit ab angustiis animam suam.* Os male custoditum sæpe homini magnas molestias creat, V, 509, 2 et seq.: *Anima laborantis laborat sibi, quia compulit eum os suum.* Oris fructus sunt verba et damna, bonaque ex iis dimanantia, 583, 1. De fructu oris viri replebitur venter ejus, et genimina labiorum ipsius saturabunt eum. *Mors et vita in manu linguæ: qui diligunt eam, comedent fructus ejus.* Ore quidam victum sibi parant et quæstum faciunt, *ibid.* Os claudendum linguæ nequam, X, 62, 1: *Sepi aures tuas spinis, et linguam nequam noli audire, et ori tuo facito ostia et seras.* Os est a turpibus custodiendum, XVIII, 512, 2; 646, 2. Ad oris regimen servandum stimulus, 646, 2. Os non semper obserandum, sed quandoque reserandum, X, 62, 2. Quando utrumque faciendum, 61, 2; 63, 2. Ejus duo sunt custodes, 63, 1. Oris custodia a Deo precibus postulanda, 62, 2.

3° *Os pravorum quotuplex. Os pravum* quod appelletur, V, 124, 2: *Remove a te os pravum, et detrahentia labia sint procul a te. Os perversum* quod dicatur, 163, 2: *Homo apostata, vir inutilis, graditur ore perverso.* Os pravum apte congruit pravo cordi; ejus vilitas et fragilitas, VI, 320, 1. Os impii est velut stagnum putiscens, et mare mortuum, 286, 2: *Vena vitæ os justi; et os impiorum operit iniquitas.* Os meretricis est vorago profunda, VI, 156, 2 (*Vide* Meretrix). Item os barathri, vestibulum inferni, 157, 1. Quod os lubricum dicatur, 323, 2: *Lingua fallax non amat veritatem, et os lubricum operatur ruinas.* Os laudantium quasi conflatorium est, 332, 1, 2: *Quomodo probatur in conflatorio argentum, et in fornace aurum: sic probatur homo ore laudantis.* Quomodo os stulti sit contritio, V, 566, 2 et seq.: *Verba bilinguis quasi simplicia; et ipsa perveniunt usque ad interiora ventris.*

4° *Oris justi fructus et commoda.* Os justi gazophylacium est sapientiæ, VI, 118, 1. Os eruditum fundit gemmas, 63, 1: *Est aurum et multitudo gemmarum; vas autem pretiosum labia scientiæ.* Est crater sapientiæ, 64, 1 (*Vide* Lingua).

5° *Os metaphorice acceptum.* Primo. Os quomodo Deus habere dicatur, IX, 618, 2. Os Dei proprie est mens et intellectus Dei, *ibid.* Os Domini in Scriptura idem est quod jussum et verbum Domini. Os Domini qui dicantur, XII, 365, 2. Os symbolum est Dei Patris, IX, 488, 2.

Secundo. Os mensuram denotat, cur, IV, 224, 2. Ab ore usque ad os impleri quid, *ibid.* Os Hebræis sæpe significat capacitatem, proportionem, mensuram, XIII, 269, 2; 420, 2. Subinde voluntatem, 421, 1. Os synecdochice capitur pro capite et vultu, V, 280, 2. Os sæpe jussum et imperium significat, V, 320, 1. Os Hebræis metaphorice initium et aperturam denotat, VI, 141, 2. Os apertum capitur pro libertate, XII, 718, 2. Os mystice pro quo sumatur, VII, 228, 2.

Tertio. *Ore proprio damnari* quis dicatur, *Job*, 337, 1. *Ore loqui* est cordate loqui, VI, 60, 1. Os ad os loqui quid sit, XX, 637, 2: *Ore meditari sapientiam* quid sit, *Psalm.* I, 236, 1. *Os dilatare* est conviciari, imo conviciorum plaustra evomere, XI, 667, 1. Os bovi trituranti non occludendum: quomodo id tropologice intelligendum, XVIII, 329, 1, 2. *Os gladii* quid sit, IX, 506, 1; X, 57, 1; XIX, 388, 2.

OSCHOPHORIA. Oschophoria festa erant instituta in honorem Bacchi, XII, 564, 1.

OSCITARE. Oscitans oscitationem ciet, IX, 383, 2.

OSCULARI, OSCULUM. 1° Osculari quid in Scripturis significet, I, 360, 2. Osculum tam est dantis quam accipientis, VI, 241, 2. Id prisci dabant variis de causis, *ibid.* Osculi quatuor symbola, VII, 467, 1. Osculum est humilitatis et subjectionis symbolum, unde dicatur, 243, 1. Osculum symbolum est reconciliationis, pacis et amoris, salutationis et bonæ apprecationis, VII, 467, 1; XVI, 123, 2; XVIII, 512, 2 Osculum erat ritus salutandi et adorandi, XII, 562, 2. Osculi signum quare Judas dederit Judæis in Christi captura, XV, 574, 2. Cur Christus Judæ dederit osculum, *ibid.* Fuit olim mos salutandi apud Hebræos et Gentiles, XV, 575, 1; XVIII, 512, 2. Osculo excipiuntur hospites et convivæ, XVI, 127, 2. Osculum manus suæ quid designet, *Job*, 625, 2. Osculatio manus signum erat adorationis, IX, 624, 1. Osculari solebant idololatræ idolum in signum venerationis et adorationis; aut si non possent, manum, loco idoli, XIII, 455, 2. Oscula fraudulenta inimici sunt osculanti probrosa, osculato noxia, VI, 332, 2. Oscula cavenda etiam fratrum et sororum, V, 190, 2.

2° Osculo Elisæus puerum mortuum in vitam revocavit, VII, 472, 2.

3° Osculum sanctum primorum Christianorum, XVII, 364, 1; XX, 403, 1. Osculum olim in Missa dabatur a Christianis ante communionem, et cur, XV, 163, 1; XVIII, 512, 2. Sed is mos jam sublatus est, *ibid.* Est id jam in usu in quibusdam ecclesiis, *ibid.* Quatuor de causis honeste datur, *ibid.* Osculabantur primi Christiani prono corpore limina et januam templi Apostolorum, XVIII, 16, 1.

4° Osculo in *Cantico* doctrina Christi significatur, VII, 468, 1. Osculum Eucharistiæ, 469, 2. Resurrectionis, 472, 2. Osculum unionis mysticum, 470, 2. Osculum Christi ethicum est amor, 467, 1. Idem quam suave, 472, 2. Osculum SS. Trinitatis in principio *Cantici*, 468, 1. Osculum Dei et justi, 468, 2. Dei et pœnitentiæ, *ibid.*, 2. Dei et amantis, 469, 1. Dei et orantis, *ibid.* Dei et beatæ Virginis quadruplex, 471, 2. Osculum Christi physicum est unio hypostatica, 466, 2. Osculum pedum servorum et subditorum est osculum oris sponsarum et summe amantium, 466, 1. Osculo Spiritus sanctus significatur, 469, 1. Osculum triplex, pedis, manus et oris, *ibid.*, 2.

OSEAS vel Osee propheta. Osee omnium prophetarum scribentium fuit primus, XI, 58, 2; XIII, 221, 2; 254, 2; 255, 1, 2; 279, 2. Unde id nomen derivetur, et quid significet, XIII, 276, 1. Osee idem est quod Josue, Jesus et Isaias, *ibid.* An ipse angelus de quo *Apocalypsis*, cap. v, ad litteram, 277, 1. Cur dicatur ipse angelus fortis, XII, 277, 1; XXI, 121, 2. An fuerit Issacharita, 279, 1. Fuit synchronus Isaiæ, 276, 1, 2. Quando cœperit prophetare, XI, 58, 2; XIII, 254, 2. Et sub quibus regibus, et quid, XIII, 255, 1. Cur solum Jeroboam nominet e regibus Israel sub quibus prophetavit, *ibid.* Cœpit nonaginta annis ante excidium Samariæ, et ducentis viginti quatuor annis ante excidium Jerusalem, 280, 1. Vidit excidium tribuum a se prædictum, 279, 2. Usque ad annum ætatis nona-

gesimum prophetavit, 217, 2; 279, 2. Oraculis, factis, moribus et nomine Christum præfigurat, 276, 1. Dictus est commaticus et quasi per sententias loquens, 217, 2; 277, 1; 374, 2. In nonnullis cum Isaia convenit, 238, 2. Ejus hieroglyphica, 257, 1. Ænigmata, 265, 1, 2. Adagia, 268, 1, 2. Prophetat Judæ et Israeli, 276, 1. An quercum in duodecim partes vi verborum diviserit, 277, 1.

Cur Oseas jubeatur a Deo uxorem fornicariam ducere, XIII, 280, 2 et seq. Non jubetur fornicari, sed meretricem in uxorem accipere, 280, 2. Quomodo foderit uxorem quindecim argenteis, XIX, 454, 1. An cum ea sit fornicatus, Deo dispensante, sine peccato, 281, 1, 2. Vera uxor ejus fuit, *ibid.* Ac stabile et perpetuum hoc ejus conjugium fuit, *ibid.* Refelluntur contrarium asserentes, *ibid.* Non adscivit sibi filios adulterinos, sed suos procreavit, 282, 2; 283, 1. Non duxit idololatram, *ibid.* Vere eam duxit non vero per visionem imaginariam, *ibid.* Cur ejus filii vocentur filii fornicationum, 284, 2. Ejus charitas in fornicaria ducenda, 285, 2. Et obedientia, 286, 1. Hanc cum duxit, juvenis fuerit oportet, *ibid.* Jussus fornicariam accipere, quid repræsentet, XVIII, 101, 2. Ejus connubium cum connubio Christi comparatur, XIII, 286, 1. Ejus prima proles dicta est *Jezrahel*, 287, 2. Secunda, *Lo Nachuma*, 291, 1, 2. Tertia, *Lo Annui*, 294, 2. Jubetur quoque a Deo adulteram domum suam adducere, et cur, 325, 1, 2. Habuit eam ut ancillam, ad hoc ut adulteris abstineret, 325, 2; 328, 1; 329, 1. Ejus charitas et zelus, 329, 1. Quas conditiones huic adulteræ, dum eam conduceret proposuerit, 328, 2; 329, 1. Oseæ elogium, XI, 58, 2. Sanctorum catalogo ab Ecclesia adscriptus est, XIII, 277, 2.

OSEE rex Israel. Osee rex Israel permittit suos ire ad templum Jerosolymitanum, IV, 69, 1.

OSIANDER. Osiandri error circa unionem nostri cum Deo, XX, 410, 2.

OSIRIS. Osiris idem est quod multioculus, I, 363, 2. An idem qui sol, XII, 563, 1. Is est Josephus patriarcha, et cur, 364, 1. Pingebatur ab Ægyptiis quasi sceptrum in se oculum insculptum habens, XIX, 390, 1.

OSOR. Osor disciplinæ vere insipiens est, V, 345, 1.

OSSA. 1° Ossa sunt quasi fulcra corporis nostri, X, 10, 2; XI, 681, 2. A medula impinguantur, foventur et roborantur, V, 79, 1, 2; X, 10, 2. Ossa crematorum quomodo colligerentur, XIII, 601, 2. Qui ea colligebant erant de propinquis, incincti erant, atrati, prius abluebant manus; in ossa vinum et lac infundebant, ac deinde in linteo ea ventilabant, in ea immittebant odores, aromata et lacrymas, 601, 2 et seq.

Cur ossa Agni Paschalis frangi non licuerit, et Christi non debuerint, XV, 622, 2. Ossa Jeremiæ an Alexandriam translata ab Alexandro Magna, XII, 1, 2.

Ossa olivarum cur meretrices Babyloniæ comburerent, XII, 462, 2.

2° Ossa Prophetarum quomodo pullulare dicantur, X, 527, 2; XIII, 219, 2. Ossa Joseph post mortem prophetarunt, X, 530, 2. Ossa Elisei quomodo prophetarunt, item ossa Josephi post mortem per castra deducta, XVIII, 387, 2. Ossa sanctorum in pretio habenda, X, 475, 2 et seq. Ossa sanctorum Deo sunt curæ, XII, 762, 1. Quomodo Deus ea custodiat, et quid sint, *Psalm.* I, 207, 1, 2. Ossa sanctorum in resurrectione germinabunt, XI, 762, 1. Ossa hominum in sepulcris jacentia, sunt æternitatis et resurrectionis semina, XII, 758, 1.

Ossium dispersionem insigniter impiis minatur Deus, XIII, 549, 2.

3° Ossa quarum rerum sint symbolum, XVI, 622, 1. Ossa robur significant, *Psalm.* I, 178, 1, 2. Ossa vocantur ab Hebræis argumenta, cur, XI, 514, 2. Argumentum sunt solidorum, IX, 574, 1. Ossa fortes Ecclesiæ designant, *Job*, 593, 2. Ossa sæpe vires animæ significant, V, 475, 2. Ossa pro viris perfectis, caro pro infirmis aliquando sumitur, *Psalm.* I, 214, 2. Ossium exultatio perfectam lætitiam significat, *ibid.* Ossa sunt animi virtutes, XI, 681, 2. Ossa sunt schema virtutum duriorum et fortiorum, XIX, 90, 2.

Ossa loco ligni sub olla congesta in obsidio Hierosolymæ quid denotent, XII, 676, 1. Alia erant ossa quæ in olla erant, *ibid.* Ossa arida reviviscentia symbolum sunt resurrectionis, item justificationis impii et liberationis et captivitate Babylonica, 757, 1, 2.

OSTENDERE. *Ostendere* in Scripturis sæpe est quod reipsa præstare rem, reipsa exhibere, dare, donare, largiri, et subinde facere significat, XVII, 218, 1; XVIII, 282, 1; XIX, 17, 2; XX, 126, 1. Ostensio fidei per opera cur in Ecclesia requiratur, XX, 126, 1.

OSTENTATIO, OSTENTATOR. Ostentatio est in fronte, XXI, 314, 1 : *Et in fronte ejus nomen scriptum : Mysterium, Babylon magna, mater fornicationum et abominationum terræ.* Ostentatio nube inani denotatur, VI, 270, 1 : *Nubes, et ventus, et pluviæ non sequentes, vir gloriosus, et promissa non complens.* Ostentatores sunt magniloqui et inanes, *ibid.* Ostentationis quanta sit stultitia, 271, 1. Ostentatio regibus imprimis est exosa, 258, 1 : *Ne gloriosus appareas coram rege, et in loco magnorum ne steteris.* Ostentatio multis est causa interitus, XIII, 385, 1. Ostentatio scientiæ, virtutis, virium et ingenii non perveniet ad felicem exitum, 395, 1 : *Ventum seminabunt, et turbinem metent : culmus stans non est in eo, germen non faciet farinam; quod et si fecerit, alieni comedent eam.* Ostentatio vana sui in opere bono, ipsum enecat, XV, 181, 1 : *Attendite ne justitiam vestram faciatis coram hominibus, ut videamini ab eis : alioquin mercedem non habebitis apud Patrem vestrum qui in cœlis est.* Ostentatio pharisæorum in bonis operibus, 489, 1 : *Omnia vero opera sua faciunt ut videantur ab hominibus* (*Vide* SUPERBIA, VANITAS).

OSTIENSIS. Ostiensis episcopus inter cardinales primus est, XIV, 391, 2.

OSTIUM. 1° In ostio tres deos tutelares Romani posuerunt, XI, 669, 1. Ostia clausa carceris an Petrus penetrarit, XVII, 266, 1.

2° Ostia duo templi mystice sunt opera bona duplicis charitatis, Dei scilicet et proximi, XII, 815, 1.

Ostium et os habent inter se analogiam, V, 544, 2. Ostia interna corporis quid sint, VII, 388, 1. Ostium in cardine volutum typus est pigri in lecto se volventis, VI, 313, 2. Ostium cur dicatur sponsæ soror, VIII, 230, 1. Ostii ovilis parabola explicatur, XVI, 468, 1.

Ostium sermonis quid sit, XIX, 110, 2. Ostium apertum significat occasionem, opportunitatem, facultatem, XXI, 71, 2. Ostium fidei aperire quid sit, XVII, 296, 2.

OSTREA. Ostrea quomodo a cancro sibi caveant, VI, 137, 2.

OSWALDUS (S.). S. Oswaldo episcopo Vigorniensi celebranti officiose ministravit angelus, II, 210, 2.

OTHO I imperator. Otho I imperator quam pacis fuerit amans, XI, 126, 1. Vi venerabilis Eucharistiæ hostes suos profligavit, XIV, 470, 2.

Otho IV imperator. Otho IV imperator seipsum sua sententia damnavit, I, 395, 1. Quantum circa vitæ finem pœnituerit, XII, 43, 2.

OTHONIEL. Othoniel fortitudine bellica donatur a Deo, III, 126, 1. Primus princeps Israelis post Josue, *ibid.* Typus Christi, *ibid.*

OTIOSITAS, OTIOSUS, OTIUM. 1° *Otiosorum indoles.* Otium est summa voluptas pigri, VI, 315, 1 : *Sapientior sibi piger videtur septem viris loquentibus sententias.* Otium et curiositas plerumque sunt conjuncti, XIX, 129, 2 : *Rogamus autem vos, fratres, ut abundetis magis, et operam detis ut quieti sitis, et ut vestrum negotium agatis.* Otiosi sibi, aliis curiosi sunt, 169, 2 : *Ipsi enim scitis quemadmodum oporteat imitari nos, quoniam non inquieti fuimus inter vos, neque gratis panem manducavimus ab aliquo, sed in labore et fatigatione, nocte et die operantes, ne quem vestrum gravaremus.* Curiosi sunt, garruli, dicaces, non agunt, sed satagunt, 172, 1 : *Audivimus enim inter vos quosdam ambulare inquiete, nihil operantes, sed curiose agentes.* Hirundinibus sunt similes, *ibid.* Otiosus cur vocetur stultissimus, V, 357, 1 : *Qui operatur terram, satiabitur panibus; qui autem sectatur otium, stultissimus est.* Omne suum otium impendit in nuda desideria, nec unquam ad operandum accedit, 376, 2. Otium varias laboris apprehensiones et difficultates pigro suggerit, ne eum suscipiat, V, 155, 2 et seq.

2° *Otiositas vitanda*, X, 187, 2 : *Mitte illum in operationem ne vacet : multam enim malitiam docuit otiositas.* Otium quantopere sit vitandum exemplis et insignibus documentis docetur, I, 474, 1. Otium fugiendum monet Apostolus, XIX, 129, 2; 169, 1; 170, 2 et seqq. : *Hoc denuntiabamus vobis, quoniam si quis non vult operari, nec manducet.* Otium tum corporale, tum spirituale fugiendum, V, 161, 2 et seq. ; 377, 1 : *Vult et non vult piger, anima autem operantium impinguabitur.* Otium quantum sit malum, III, 475, 1; XVII, 316, 2. Otiosi inertia et turpitudo, XIX, 171, 1. Otiositas verborum, cogitationum et operationum est quædam prodigalitas temporis, XV, 310, 1. Otiosus nemo in cœlum admittitur, XVI, 174, 1 : *Sint lumbi vestri præcincti, et lucernæ ardentes in manibus vestris, et vos similes hominibus expectantibus dominum suum, quando revertatur a nuptiis.* Otium servis non permittendum, X, 186, 1, 2 (*Vide* SERVUS).

3° *Otii effectus et damna*, V, 567, 2 : *Pigrum dejicit timor : animæ autem effeminatorum esurient;* VI, 22, 1 et seq. : *Pigredo immittit soporem, et anima dissoluta esuriet*, IX, 578, 1; X, 187, 1, 2 : XIX, 171, 1. Otiosus ab ordine suo et creatione deficit, XIX, 169, 1. Otium vivi hominis est sepultura, 179, 2. Otium omnium malorum seminarium et origo, V, 291, 1; IX, 232, 1; XII, 619, 2 : *Ecce hæc fuit iniquitas Sodomæ..... superbia, saturitas panis et abundantia, et otium ipsius et filiarum ejus*, XIX, 171, 1. Id docet otiosus, V, 356, 2 : *Qui operatur terram suam, satiabitur panibus, qui autem sectatur otium, stultissimus est.* Otio marcet virtus, XX, 20, 2. Otiosi a diabolo tentantur, VI, 156, 1; X, 560, 2. Otium est mater cupidinum et malarum cogitationum, VI, 121, 2 : *Tota die concupiscit et desiderat* (piger); *qui autem justus est tribuet, et non cessabit.* Desiderium acuit et accendit, 120, 2 et seq. Otiosi multa machinantur mala, V, 163, 1. Otiosi mundum destruere conantur, 568, 2 : *Qui mollis est et dissolutus in opere suo, frater est sua opera dissipantis.* Otiosus opus inchoatum non promovet, sed dissipat, *ibid.* Otium mater est fornicationis, X, 9, 2. Reddit corpus excrementosum et animum mollem, 128, 2. Facit mentem ignavam hebescere, V, 357, 1. Parit detractiones, calumnias, furta, estque omnis mali causa, 357, 2.

Otium causa paupertatis est, VI, 7, 2; 60, 2 : *Noli diligere somnum, ne te egestas opprimat; aperi oculos tuos, et saturare panibus*; 249, 1 : *Usquequo, piger, dormies? usquequo de somno consurges? Parum, inquam, dormies, modicum dormitabis, paululum manus conseres ut quiescas; et veniet tibi quasi cursor egestas, et mendicitas quasi vir armatus.* Otiosi laceris vestibus vestientur, 196, 2 : *Noli esse in conviviis potatorum, nec in comessationibus eorum qui carnes ad vescendum conferunt : quia vacantes potibus, et dantes symbola consumentur, et vestietur pannis*

dormitatio. Otiosus cur edere carnes suas dicatur, VII, 169, 2 : *Stultus complicat manus suas, et comedit carnes suas.* Merentur fame emori, 521, 1. Otio dediti regno privantur, IV, 472, 2.

De otioso verbo reddenda est Deo ratio in die judicii, XV, 308, 2; 310, 2 : *Dico autem vobis, quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die judicii.* Quod dicatur verbum otiosum, 309, 1 et seqq. Non requiritur absolute bona intentio, ne sit otiosum, 309, 2. Ejus auctor est diabolus, *ibid.* Ejus remedia, *ibid.*

4° *Contra otium remedia.* Quid agendum per otium ne inertia torpeamus, X, 144, 2. In otio comparanda est sapientia, 286, 2 : *Sapientia scribæ in tempore vacuitatis, et qui minoratur actu sapientiam percipiet.* Ejus otium negotiosum est, *ibid.* (*Vide* PIGER, PIGRITIA).

OTTO martyr. Otto martyr Franciscanus in una maxilla percussus, præbuit alteram, XV, 172, 2.

OTTO comes. Otto comes adulter capite plexus, et sepultura asini sepultus, XIII, 185, 1.

OTTOMANI nunc sunt flagellum Dei, IV, 421, 2. Ottomanicum imperium quando cœperit, XXI, 347, 2 ; 258, 1. Quamdiu durabit, 351, 1 et seq. (*Vide* MAHOMET, MAHOMETANI, TURCÆ).

OVIDIUS. Ovidius in Poloniam relegatus fuit, XIV, 536, 1.

OVILE. Ovile unum et unus pastor, quando factum vel futurum sit, XVI, 475, 1, 2.

OVIS. 1° Ovis est animal simplex et incurium, XV, 252, 1, 2. Ovis et lupi antipathia, IX, 397, 1. Etiam post mortem timet lupum, 398, 1. Ovis errans in viam non redit nisi reducatur a pastore, 506, 1. Oves vocem pastoris agnoscunt, XVI, 469, 2 et seq. Oves prægrandes sunt in Perside, XIII, 100, 2. Oves tondentur sub æquinoctium vernum, 609, 1, 2. Ovis quatuor commoda, I, 615, 1. Ovis fur debebat reddere quadruplum, *ibid.* Ovium variegatarum conceptum qua arte Jacob procurarit, 304, 1, 2. Quem conceptum ipse precibus et sanctitate a Deo impetravit, 305, 1.

2° Ovis et hominis variæ analogiæ, XX, 308, 1. Ovis mystice bonum auditorem significat, 615, 1. Oves Christi sunt homines, maxime fideles, XVI, 478, 2. Oves significant mystice fideles, 469, 2. Oves errantes sunt peccatorum symbolum, 203, 2. Ovis innocentiæ symbolum, *Job*, 793, 1. Oves suas quomodo pascat Christus, XXI, 182, 1. Oves eos esse vult Christus, 268, 1. Ovium salus pendet a vita pastorum, 68, 1. Oves sint viri apostolici, et qua in re, XV, 266, 1, 2.

OVUM. 1° Ova valde nutriunt, ita sunt dicta quod sint uvida, XVI, 62, 1. Ova gallinæ salubria sunt et medica, XV, 98, 2. Ab ovis olim inchoabatur cœna, X, 125, 2. Ova struthio arenæ infodit, nec ea incubando fovet, quia ventrem habet implumum, XIV, 70, 2. Ova piscium feminarum non perficiuntur ad generationem sine mare, XIV, 216, 2.

2° Ova aspidum rumpere quid sit, XI, 691, 1, 2. Ovum significat spem et fiduciam, IV, 303, 2.

OXYRYNCHUS. Oxyrynchus, Ægypti urbs, quot olim monachos habuerit, XI, 320, 2. Eam plures monachi quam cives habitarunt, 427, 2.

OZA. Oza fuit levita, III, 454, 1. Quare a Deo percussus, *ibid.*, 2. Censent aliqui eum mortem æternam evasisse, 455, 1. Ozæ percussio et divisio quid, *ibid.*

OZIAS. Ozias rex quo anno mundi regnare cœperit, qui sub eo prophetæ prophetarint, XIII, 255, 1. Dictus est et Azarias, cur, 533, 2. Ejus fastus quomodo a Deo punitus, et quare a Deo lepra percussus, XII, 846, 2 ; 534, 2. Quando ejus lepra contigerit, XIII, 534, 2. De lepra Oziæ ei a Deo inflicta, et an habitaverit separatim, II, 86, 2. An ob ejus peccatum cessarit prophetia, XI, 164, 1, 2. Quamdiu lepra fuerit percussus, 189, 1. Quot annis regnaverit, XIII, 534, 1.

P

PABULA. Pabula ovium Dei quænam sint, *Psalm.* I, 129, 1.

PACHOMIUS (S.). S. Pachomius qua occasione sit ad fidem conversus, XIX, 513, 1. Cum esset gentilis, visa Christianorum charitate, ad Christum est conversus, XIII, 52, 2, XVI, 536, 1; XVIII, 9, 1, 2. Pachomius diabolum specie Christi sibi apparentem facto crucis signo a se repulit, XVIII, 494, 2. Si quem detractorem audiret, illico recedebat, VI, 287, 2. E teterrimo odore agnovit Origenistas, I, 683, 1. Libidinis tentationes expugnare non potuit, V, 151, 2. Novitios suos triennio instruxit, XV, 245, 2. Theodorum ægrum quomodo sit solatus, X, 276, 2. Pachomius ab angelis e terra levatur, promittitur ei posteritatis duratio, XII, 253, 1, 2. Serpentes et scorpiones calcabat illæsus, V, 97, 2.

PACHYNUM. Pachyni in Sicilia quid S. Paulus egerit, XVII, 439, 1.

PACIFICUS. 1° *Pacifica hostia.* Pacifica victima quæ diceretur, XIV, 563, 2. Poterat esse femina, si esset voluntaria ; secus si votiva, 566, 2. Pacificæ hostiæ offerebantur pro pace et salute domus vel populi, vel sponte, vel ex voto, XIII, 587, 1.

2° *Pacifici homines.* Pacificorum tres gradus, XV, 149, 1. Pacifici et invidi antithesis, XX,

275, 2. Pacifico magni omnia agunt, quomodo, VIII, 537, 2. Pacifici sunt beati, vocantur filii Dei, XV, 149, 1, 2 et seq. : *Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur.* Semper gaudent, V, 365, 2 : *Dolus in corde cogitantium mala; qui autem pacis ineunt consilia, sequitur eos gaudium.* Animam tum suam, tum aliorum possident, 463, 2 : *Vir iracundus provocat rixas, qui patiens est, mitigat suscitatas.* Placent regibus, VI, 152, 1. Pacificus cum proximis ambulat cum Deo, XIV, 572, 1 : *In pace et in æquitate ambulavit mecum, et multos avertit ab iniquitate* (*Vide* IRA, LENITAS, MANSUETUDO, PAX).

PACTUM. 1° Pactum subinde testamentum dicitur, XVIII, 158, 1; 366, 2. Pactum Dei cum Levitis quale fuerit, XIV, 571, 2. Dei cum patribus de Messia nascituro, XVI, 536, 1. Pactum Dei cum Judæis initum quomodo cum omnibus populis initum dicatur, XIV, 491, 2. Pactum Dei cum Christo de nostra gloria et gratia, XI, 638, 1. Pactum Dei cum Christianis de gratia et gloria eis danda dicitum novum ob nova promissa et præcepta, XII, 232, 2. Pactum cum Deo initum non facile mutandum, IX, 350, 2. Pactum salis est æternum, quare, II, 288, 2.

2° Pacta Judæorum cum Romanis inita, IV, 452, 1, 2. Pacta et lucra injusta rescindenda sunt, XI, 677, 2; 678, 1.

PÆDAGOGUS. Pædagogus Græcis quisnam esset, XVIII, 547, 1. Pædagogi regum in Perside erant quatuor, X, 86, 2.

Pædagogus liber Clementis Alexandrini unde dictus sit, V, 232, 1.

PÆDERASTIA. Pæderastia infames fuere philosophi veteres, 53, 1. Pæderastia Cretensium, XIX, 323, 2. Pæderastiam unde didicerint Judæi, XI, 127, 1.

PAGANUS. Pagani dicti quasi eodem ex fonte potantes, XI, 523, 1. Unde ita vocati ethnici, *ibid.*

PALA. Pala annuli cur dicatur funda, et ei indatur bracteola coloris purpurei, VI, 304, 2.

PALABRA. *Palabra*, vox hispana, derivatur a *parabola*, quasi *parabla*, V, 16, 2.

PALÆSTA. Palæsta quid, *Job*, 321, 1.

PALÆSTINA. Palæstinæ quanta sit ariditas, XIII, 570, 2. Palæstina ob ingentes calores lepræ est obnoxia, XVI, 232, 2. Tempore S. Hieronymi desierat ferre sycomoros, uti Libani cedros, XI, 238, 2. Rubrum vinum habet, X, 543, 1. Palæstinæ dies quot horarum sint, XI, 475, 1. In Palæstinam pro recuperanda Terra sancta quinam expeditionem susceperint, IV, 565, 2.

PALÆSTINI. Palæstini quomodo dicantur reliquiæ Cappadocum, XII, 295, 2. Cur dicantur communi voce Ceretim, 684, 2. Palæstini ongas tunicas gestabant, easque cingulo succingebant, VI, 514, 2. Cur ungerentur, et faciem frequenter lavarent, XV, 195, 2. Utebantur frequenter parabolis et proverbiis, XV, 28, 1. Palæstini triturant rota plaustri, vel ungulis boum equorumque, XI, 401, 2.

PALÆSTRA. Palæstram qualem Jason pontifex Hierosolymæ excitarit, XIV, 503, 1.

PALÆTYRUS. Palætyrus urbs ante Nabuchodonosorem extitit, XI, 352, 2.

PALAMO. Palamonis eremitæ austeritas in cibo, XV, 615, 2.

PALATHÆ. Palathæ sunt massæ caricarum seu ficuum aridarum, IV, 338, 1.

PALATIA. Palatia antiqua Romæ penitus conciderunt, V, 416, 1. Palatia superba et ampla Deus detestatur, XIII, 600, 1. Palatia hujus mundi, cur dicantur tabernacula peccatorum, *Psalm.* II, 60, 1.

PALATINI. Palatini quinam regi sunt utiles, V, 413, 1, 2 et seq.

PALATINUS. Palatinus collis Romæ quis, XXI, 316, 1.

PALEA. Paleæ typus sunt damnatorum, XV, 106, 1.

PALENTRIA. Palentria columba et anas quæ dicatur, XIII, 384, 2.

PALINIUS. Palinius est genus spinæ et rubi, XI, 451, 2. Est genus spinæ asperæ et acutæ, XIV, 143, 1.

PALLADIUM. Palladium Trojæ in arce situm erat, XIV, 181, 2. Palladium fatale e cœlo decidit in Trojam, ejus miracula, eo sublato Troja capta, XIII, 331, 2.

PALLAS dea. Pallas dea bellandi, nendi, studendi, VI, 505, 2. Pallas dea virginitatis armata olim pingebatur, VIII, 348, 2. Pallas cur olivam sibi et in tutelam suam delegerit, XII, 99, 1. Cur cornici inimica sit, IX, 276, 1.

PALLAS servus. Pallas e servo quo potentiæ evectus, XVII, 400, 1.

PALLIDUS. Pallidus equus Joanni visus quos significet, XXI, 145, 1.

PALLIOLA. Palliola Judæarum, XI, 141, 1.

PALLIUM. 1° Pallium cilicio suo superinjiciebant Prophetæ, XIII, 229, 1. Pallium cilicinum erat vestis exterior Prophetarum, XIV, 518, 2. Pallium olim assumebant conversi a gentilismo, XII, 229, 1. Pallium erat insigne Christianorum, XVII, 1.

Pallium cur gestent archiepiscopi, XVII, 370, 2.

2° Pallium Dei est zelus, isque triplex, XI, 696, 1. Pallium laudis quod dicatur, 718, 1.

PALLOR. Pallor pugilem Christi decet, XVIII, 336, 2.

PALMA arbor. 1° Palma describitur, VIII, 122, 1; XII, 815, 2 ; XXI, 173, 1, 2 et seqq. Palma arbor unde dicta sit, IX, 635, 2. Ejus dotes, 636, 1 et seqq. Palmæ a cæteris arboribus differentia, *Job*, 578, 1. Solem amat et salsuginem, IX, 636, 1. Horret fimum, *ibid.* Ejus radix perfecta, VIII, 290, 1. Ramos et fructus habet digiti in morem efformatos, IX, 636, 1. Perpetua fronde viret, *ibid.*, 2. Gaudet riguis, et anno sitienti lætior est, *ibid.*, 2. Folia et fructus cacumine gestat ; oneri non cedit, et contra pondus, necnon contra depri-